

**ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟ ΣΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΕ)
2016/679 ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΜΟ 4614/2019 ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ/ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ/ΟΡΙΣΜΟΙ

- 1.1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ (ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ) - ΟΡΙΣΜΟΙ
 - 1.1.1. ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΙΜΟΤΗΤΑ
 - 1.1.2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ – ΑΝΩΝΥΜΑ / ΑΝΩΝΥΜΟΠΟΙΗΜΕΝΑ / ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ
 - 1.1.3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
 - 1.1.4. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ – ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ
 - 1.1.5. ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ
- 1.2. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
- 1.3. ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ / ΕΚΤΕΛΩΝ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ / ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ
 - 1.3.1. ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ
 - 1.3.2. ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ

2. ΟΔΗΓΙΕΣ/ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

- 2.1. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
 - 2.1.1. ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ
 - 2.1.2. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΣΥΛΛΕΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
 - 2.1.3. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΣΥΛΛΕΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
- 2.2 ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ
 - 2.2.1. ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
 - 2.2.2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
 - 2.2.3. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ
 - 2.2.4. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ/ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

3. Η ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΕΣΗ / ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΟΣ

- 3.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΚΔΟΣΗΣ/ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΟΣ/ΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ/ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ/ΩΝ
 - 3.1.1. ΠΡΟΟΙΜΙΟ
 - 3.1.2. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
 - 3.1.3. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΑΛΛΟΥ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑ (ΥΠΟΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑ)
 - 3.1.4. ΔΙΑΓΡΑΦΗ/ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΤΟΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
 - 3.1.5. ΑΡΧΕΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
 - 3.1.6. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΣΤΟΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

3.1.7. ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ / ΑΝΑΚΟΙΩΣΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ

3.1.8. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΛΕΓΧΩΝ

4. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

4.1 ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΑΡΘΡΟ 5 ΓΚΠΔ)

4.1.1. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

4.1.2. Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ

4.1.3. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

4.1.4. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

4.1.5. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

4.1.6. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

4.1.7. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑΣ

4.2 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΕΣΠΑ

5. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

5.1. Το δικαίωμα πρόσβασης

5.1.1 Το Δικαίωμα πρόσβασης στον ΓΚΠΔ (αρ. 15 ΓΚΠΔ)

5.1.2 Εξαιρέσεις από το δικαίωμα πρόσβασης σύμφωνα με τον ν. 4624/2019 (άρθρο 33)

5.2. Το δικαίωμα διόρθωσης

5.2.1 Το δικαίωμα διόρθωσης στον ΓΚΠΔ(αρ. 16 ΓΚΠΔ)

5.3. Το δικαίωμα διαγραφής

5.3.1. Το δικαίωμα διαγραφής («δικαίωμα στη λήθη») στον ΓΚΠΔ(αρ. 17 ΓΚΠΔ)

5.3.2. Αποκλίσεις από το δικαίωμα διαγραφής με βάση τον ν. 4624/2019 (άρθρο 34)

5.4. Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας (αρ. 18 ΓΚΠΔ)

5.5 Δικαίωμα εναντίωσης

5.5.1. Το δικαίωμα εναντίωσης στον ΓΚΠΔ (αρ. 21 ΓΚΠΔ)

5.5.2. Το δικαίωμα εναντίωσης στον ν. 4624/2019 (άρθρο 35)

1. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ / ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ / ΟΡΙΣΜΟΙ

Για να γίνουν κατανοητές οι κατευθύνσεις του παρόντος εγχειριδίου, κρίνεται σκόπιμο να προταχθεί κεφάλαιο με την αποσαφήνιση των βασικών εννοιών, καθώς ενίοτε παρατηρείται σύγχυση ή αβεβαιότητα ως προς τη σημασία και την ερμηνεία τους.

1.1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ (ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ).

Η υπαγωγή στους κανόνες επεξεργασίας/προστασίας των προσωπικών δεδομένων προϋποθέτει την υπαγωγή των προς/υπό επεξεργασία πληροφοριών στην έννοια των προσωπικών δεδομένων.

«**Δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα ή προσωπικό δεδομένο**» είναι κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»): το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου» (άρθρο 4 αριθ. 1 ΓΚΠΔ)

Στη νομοθεσία δεν γίνεται διάκριση ανάλογα με τη φύση της πληροφορίας για ένα φυσικό πρόσωπο, καθώς δεν υφίστανται προσωπικά δεδομένα χωρίς προστασία. Συνεπώς προστατεύονται και η επεξεργασία τους υπόκειται στις απαιτήσεις της νομοθεσίας όλα τα δεδομένα, ανεξάρτητα εάν φαίνονται «ακίνδυνα» όπως το ονοματεπώνυμο ή εάν ανήκουν στις ειδικές κατηγορίες (ευαίσθητα δεδομένα), όπως τα δεδομένα υγείας.

Ως προσωπικά δεδομένα θεωρούνται **μόνο όσες πληροφορίες αφορούν φυσικά πρόσωπα, δηλ. ανθρώπους**. Εξαιρούνται οι πληροφορίες που αφορούν αποβιώσαντες, εκτός αν αφορούν ταυτόχρονα και ζώντα πρόσωπα. Επίσης, η προστασία ισχύει ανεξάρτητα από την ιθαγένεια των προσώπων ή τον τόπο διαμονής τους (Αιτιολογική σκέψη 14 ΓΚΠΔ).

ΟΡΙΣΜΟΙ

Σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων 2016/679 ΕΕ (εφεξής Κανονισμός) και τον ν. 4624/2019 και για τις ανάγκες της παρούσας οι βασικές έννοιες που χρησιμοποιούνται νοούνται ως:

«**Υποκείμενο των δεδομένων**» : το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου,

«**Επεξεργασία**» κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή,

«Υπεύθυνος Επεξεργασίας» το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους.

“Εκτελών επεξεργασία” το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό του υπευθύνου της επεξεργασίας,

«υπεργολάβος (επεξεργασίας)»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ανατίθεται από ή για λογαριασμό του εκτελούντα επεξεργασία να επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα για λογαριασμό του υπευθύνου επεξεργασίας στο πλαίσιο της κύριας σύμβασης,

«παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»: η παραβίαση της ασφάλειας που οδηγεί σε τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, μεταβολή, άνευ άδειας κοινολόγηση ή πρόσβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάστηκαν, αποθηκεύτηκαν ή υποβλήθηκαν κατ' άλλο τρόπο σε επεξεργασία,

«Δημόσιος φορέας»: οι δημόσιες αρχές, οι ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και τα νομικά πρόσωπα και οι επιχειρήσεις αυτών, οι κρατικές ή δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή η διοίκησή τους ορίζεται από αυτό,

«ιδιωτικός φορέας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, που δεν εμπίπτει στην έννοια του «δημόσιου φορέα»,

1.1.1. ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΙΜΟΤΗΤΑ

Κρίσιμο στοιχείο είναι να είναι εφικτή η ταυτοποίηση ενός προσώπου.

Το άτομο το οποίο αφορούν ή στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα προσδιορίζεται ως υποκείμενο των δεδομένων Σε γενικές γραμμές, οι πληροφορίες μπορούν να θεωρηθούν ότι «αναφέρονται» σε ένα άτομο όταν σχετίζονται με αυτό το άτομο. Η Ομάδα του Άρθρου 29 (και πλέον Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων – εφεξής ΕΣΠΔ) σημειώνει ότι "τα δεδομένα αναφέρονται σε ένα άτομο, αν αναφέρονται στην ταυτότητα, τα χαρακτηριστικά ή τη συμπεριφορά ενός ατόμου ή αν οι πληροφορίες αυτές χρησιμοποιούνται για να καθορισθεί ή να επηρεασθεί ο τρόπος αντιμετώπισης ή αξιολόγησης του εν λόγω προσώπου»¹.

Σε γενικές γραμμές, ένα φυσικό πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί ως άτομο «του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή» αν, σε μια ομάδα προσώπων, «διακρίνεται» από όλα τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας. Κατ' ανάλογο τρόπο, το φυσικό πρόσωπο είναι άτομο «του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί» εφόσον, αν και η ταυτότητά του δεν είναι ακόμη γνωστή, αυτό είναι δυνατόν να γίνει.

¹ Έγγραφο WP 105: "Έγγραφο εργασίας για θέματα προστασίας δεδομένων σχετικά με την τεχνολογία RFID", της 19.1.2005, σελ. 8.

Ταυτοποίηση - ταυτοποιησιμότητα

Όσον αφορά τα άτομα, των οποίων η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί "έμμεσα", η κατηγορία αυτή αναφέρεται συνήθως στο φαινόμενο των «**μοναδικών συνδυασμών**», **μικρών ή μεγάλων στο μέγεθος**. Στις περιπτώσεις που, εκ πρώτης όψεως, η έκταση των διαθέσιμων στοιχείων αναγνώρισης δεν επιτρέπει σε κάποιον να διακρίνει ένα συγκεκριμένο πρόσωπο, ενδέχεται να είναι παρόλα αυτά δυνατό να «εξακριβωθεί η ταυτότητά του» επειδή οι εν λόγω πληροφορίες σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες (που τηρούνται ενδεχομένως από τον υπεύθυνο επεξεργασίας) θα επιτρέψουν τη διάκριση του ατόμου από άλλα.

Η ταυτοποίηση ενός ατόμου δεν απαιτεί πλέον κατ' ανάγκη τη γνώση του ονόματός του. Ο ορισμός των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αντικατοπτρίζει αυτό το γεγονός. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έχει τοποθετηθεί σε αυτή την κατεύθυνση όταν θεωρεί ότι "η αναφορά, επί ιστοσελίδας του Διαδικτύου, σε διάφορα πρόσωπα και ο προσδιορισμός τους είτε με το όνομά τους είτε με άλλα μέσα, για παράδειγμα με τον αριθμό τηλεφώνου τους ή με στοιχεία σχετικά με τις συνθήκες εργασίας τους και τις ασχολίες τους κατά τον ελεύθερο χρόνο, συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [...] κατά την έννοια της [...] οδηγίας 95/46"².

Η «**ταυτοποιησιμότητα**» συναρτάται με τη χρήση μέσων, τα οποία είναι «**ευλόγως πιθανό**» ότι θα **χρησιμοποιηθούν, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους «αντικειμενικ[ούς] παράγοντες**, όπως τα έξοδα και ο χρόνος που απαιτούνται για την ταυτοποίηση, λαμβανομένων υπόψη της τεχνολογίας που είναι διαθέσιμη κατά τον χρόνο της επεξεργασίας και των εξελίξεων της τεχνολογίας» . Η διακρίβωση της ταυτοποιησιμότητας γίνεται με συνεκτίμηση όλων των σχετικών μέσων τα οποία εύλογα μπορεί να οδηγήσουν σε αναγνώριση, λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες [ένταση/ έκταση προσπαθειών, κόστος εξακρίβωσης, επιδιωκόμενος σκοπός, τρόπος διάρθρωσης επεξεργασίας, τα υπό διακύβευση συμφέροντα των ατόμων, κίνδυνοι οργανωτικών δυσλειτουργιών]. Δεν αρκεί απλώς να υπάρχει υποθετικά η δυνατότητα διάκρισης ενός ατόμου προκειμένου να θεωρηθεί ότι η ταυτότητα του εν λόγω προσώπου «μπορεί να εξακριβωθεί». Εάν, λαμβάνοντας υπόψη "το σύνολο των μέσων που μπορούν ευλόγως να χρησιμοποιηθούν, είτε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, είτε από τρίτο», η **δυνατότητα αυτή δεν υπάρχει ή είναι αμελητέα, το πρόσωπο δεν θα πρέπει να θεωρείται ως πρόσωπο του οποίου «μπορεί να εξακριβωθεί η ταυτότητα» και οι πληροφορίες δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα».**

Πρέπει να επισημανθεί ότι η εξακρίβωση της ταυτότητας μπορεί να μην είναι σήμερα δυνατή με όλα τα μέσα που μπορούν ευλόγως να χρησιμοποιηθούν σήμερα. Όπως σημειώνεται «(ε)άν τα δεδομένα πρόκειται να αποθηκευθούν για ένα μήνα, μπορεί κανείς να θεωρήσει ότι κατά τη «διάρκεια ζωής» των πληροφοριών δεν πρόκειται να καταστεί δυνατή η εξακρίβωση της ταυτότητας και επομένως τα δεδομένα δεν θα πρέπει να θεωρηθούν ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Αν όμως πρόκειται να διατηρηθούν για 10 χρόνια, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του το ενδεχόμενο ανάπτυξης δυνατότητας εξακρίβωσης της ταυτότητας ακόμη και κατά το ένατο έτος της διάρκειας ζωής τους, πράγμα το οποίο τα καθιστά εκείνη τη στιγμή δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Το σύστημα θα πρέπει να μπορεί να προσαρμόζεται στις εξελίξεις αυτές όταν εμφανίζονται και να προβλέπει εγκαίρως την ενσωμάτωση των κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων»³.

² Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου C-101/2001 της 06.11.2003 (Lindqvist), σκέψη 27.

³ Ομάδας του Άρθρου 29, Γνώμη 4/2007 σχετικά με την έννοια του όρου 'δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα', σελ. 19

1.1.2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ – ΑΝΩΝΥΜΑ / ΑΝΩΝΥΜΟΠΟΙΗΜΕΝΑ / ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα **στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία**, από τα οποία δεν μπορούν πλέον να προσδιοριστούν τα υποκείμενα των δεδομένων. Ο Κανονισμός και εν γένει η σχετική νομοθεσία δεν εφαρμόζονται στην ως άνω περίπτωση.

Δεν εφαρμόζονται επίσης όταν πρόκειται για επεξεργασία ανωνύμων πληροφοριών, τις οποίες ο Κανονισμός (Προοίμιο – Σκέψη 26) αντιλαμβάνεται ως **πληροφορίες που δεν σχετίζονται προς ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο ή δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν καταστεί ανώνυμα** κατά τρόπο ώστε η ταυτότητα του υποκειμένου των δεδομένων να μην μπορεί ή να μην μπορεί πλέον να εξακριβωθεί.

Η υπαγωγή στην στατιστική εξαίρεση υπόκειται στις ακόλουθες προϋποθέσεις

- α) τα δεδομένα θα πρέπει να έχουν συλλεχθεί **στο πλαίσιο στατιστικής έρευνας**
- β) τα δεδομένα θα πρέπει να έχουν αποτελέσει αντικείμενο επεξεργασίας κατά τρόπο ώστε να **παρουσιάζονται ως κατηγορίες ιδιοτήτων, τάσεων ή χαρακτηριστικών συνόλων πληθυσμού που παρουσιάζονται ως ομαδοποιημένα αριθμητικά μεγέθη (ποσοστιαίες μονάδες ή απόλυτοι αριθμοί)**
- γ) τα δεδομένα θα πρέπει να **παρουσιάζονται κατά τρόπο ώστε να μην είναι εφικτός ο προσδιορισμός προσώπων** (άμεση ή έμμεση αποκάλυψη από το στατιστικό στοιχείο).

Το ενδεχόμενο της αναγνώρισης της ταυτότητας των υποκειμένων των δεδομένων αφορά κυρίως **μικροδεδομένα, τα οποία περιέχουν πληροφορίες σχετικά με ατομικές στατιστικές μονάδες. Τα μικροδεδομένα όταν προέρχονται από επεξεργασία προσωπικών στοιχείων, δεν θεωρούνται απολύτως ανώνυμα αλλά «οιονεί προσωπικά δεδομένα».** Σύμφωνα με τη θεωρία τα δεδομένα αυτά θα ήταν προσωπικά δεδομένα αν δεν ήταν ανώνυμα και μπορούν ανά πάσα στιγμή να ξαναγίνουν προσωπικά δεδομένα σε περίπτωση μη νόμιμης στατιστικής επεξεργασίας. Είναι προσωπικά δεδομένα υπό αίρεση ανωνυμίας και νόμιμης επεξεργασίας.

Το ζήτημα της έμμεσης ταυτοποίησης συνδέεται με το ζήτημα της αναγνώρισης της στατιστικής μονάδας που ρυθμίζεται στο πλαίσιο της αντιμετώπισης και προστασίας του στατιστικού απορρήτου από την οικεία νομοθεσία

Εάν οι στατιστικές μονάδες μπορεί να παραπέμπουν σε φυσικά πρόσωπα (αλλά και σε νοικοκυριά). Στην προκειμένη περίπτωση τα απόρρητα στοιχεία περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και, επομένως, εφαρμόζεται η νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων ανεξάρτητα από το κατά πόσον τα δεδομένα επιτρέπουν άμεση ή έμμεση αναγνώριση.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα ορισμό, **«για να καθοριστεί αν στατιστική μονάδα είναι ή όχι αναγνωρίσιμη, συνεκτιμώνται όλα τα σχετικά μέσα τα οποία μπορούν εύλογα να χρησιμοποιήσουν τρίτοι για να αναγνωρίσουν τη στατιστική μονάδα».**

Εφόσον δεν διαβιβάζονται/κοινοποιούνται ή καθίστανται προσιτά προσωπικά δεδομένα αλλά οι τιμές των δεικτών που προκύπτουν από τις αθροίσεις των δεδομένων δεν πρόκειται για προσωπικά δεδομένα, η επεξεργασία των οποίων εμπίπτει στις προϋποθέσεις του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων. .

Ψευδωνυμοποιημένα δεδομένα

Δεν ισχύει το ίδιο με τα ψευδωνυμοποιημένα προσωπικά δεδομένα. Η ψευδωνυμοποίηση συνιστά μέτρο προστασίας των προσωπικών δεδομένων αλλά στον Κανονισμό επιτελεί κι έναν ρόλο αντισταθμιστικό των κινδύνων. Για τον λόγο αυτό κρίθηκε ότι πρέπει να περι(οριστεί) ως έννοια.

Έτσι σύμφωνα με το άρθρο 4 στοιχ. 5 ως ψευδωνυμοποίηση ορίζεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τρόπο ώστε τα δεδομένα να μην μπορούν πλέον να αποδοθούν σε συγκεκριμένο υποκείμενο των δεδομένων χωρίς τη χρήση συμπληρωματικών πληροφοριών, εφόσον οι εν λόγω συμπληρωματικές πληροφορίες διατηρούνται χωριστά και υπόκεινται σε τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν μπορούν να αποδοθούν σε ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο

Συνεπώς αναφερόμαστε σε ψευδωνυμοποιημένα δεδομένα, όταν αυτά μπορούν να συνδυαστούν με ένα πρόσωπο με χρήση συμπληρωματικών πληροφοριών, π.χ. όταν υπάρχει καταχώριση ότι ο κωδικός ΧΡ54 αντιστοιχεί σε ένα φυσικό πρόσωπο, τον Νίκο Παπαδόπουλο αλλά η πληροφορία αυτή τηρείται χωριστά από την ψευδωνυμοποιημένη και δεν έχουν πρόσβαση σε αυτή όσοι επεξεργάζονται τις πληροφορίες υπό τον κωδικό ΧΡ54.

1.1.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Οι προσωπικές πληροφορίες μπορεί να αφορούν τις **σχέσεις ενός προσώπου προς πρόσωπα ή τις σχέσεις προς πράγματα**. Σε αυτές τις σχέσεις αντιστοιχούν πληροφορίες τόσο για τα εξωτερικά στοιχεία όσο και για ψυχικές καταστάσεις (απόψεις, κίνητρα, επιθυμίες), ενέργειες, αντιδράσεις, τρόπους συμπεριφοράς, ανεξάρτητα από το αν αφορούν το παρόν ή το παρελθόν και πόσο ανατρέχουν σε αυτό.

Στις πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα εντάσσονται και οι **σχέσεις προς το περιβάλλον**. Ως τέτοιες νοούνται για παράδειγμα στοιχεία για την **περιουσιακή κατάσταση, για την επαγγελματική και οικονομική δραστηριότητα, την οικογενειακή κατάσταση, τις προσωπικές δραστηριότητες και σχέσεις (συνήθειες του ελεύθερου χρόνου, συμμετοχή και δραστηριοποίηση σε ενώσεις, καταναλωτική συμπεριφορά)** καθώς και για τις σχέσεις και καταστάσεις ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου (ιδιοκτησία⁴, συμβατικές σχέσεις, διοικητικές άδειες κλπ.). Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θεωρούνται και οι **αξιολογικού χαρακτήρα κρίσεις** στο βαθμό που δηλώνουν σχέσεις προς πρόσωπα ή πράγματα και αποσκοπούν σε μία πληροφορική δήλωση για το πρόσωπο το οποίο αφορά η πληροφορία⁵.

Ο μορφότυπος ή το μέσο στο οποίο περιέχονται τα προσωπικά δεδομένα μπορεί να ποικίλουν, καθώς μπορεί η πληροφορία να είναι αλφαβητική, αριθμητική, φωτογραφική ή ακουστική, να είναι πληροφορία αποθηκευμένη σε μνήμη υπολογιστή, σε χαρτί ή σε βιντεοκασέτα. Τα δεδομένα εικόνας και ήχου είναι προσωπικά δεδομένα. Έτσι, π.χ., κατά την ηχογράφιση συνομιλίας στη διάρκεια νόμιμης καταγραφής, τα ηχητικά δεδομένα

⁴ Δεν είναι, ωστόσο, προσωπικά δεδομένα οι πληροφορίες για την τιμή ενός ακινήτου, όταν δεν ταυτοποιείται ο ιδιοκτήτης του.

⁵ Μία αξιολογική κρίση όπως π.χ. “συχνός χρήστης μιας βάσης δεδομένων” ακόμη και εάν δεν περιέχει τα στοιχεία επί των οποίων βασίζεται η “αξιολόγηση” δηλώνει κάτι για τις σχέσεις του προσώπου στο οποίο αναφέρονται.

αποτελούν προσωπικές πληροφορίες, το ίδιο και οι εικόνες που έχουν καταγραφεί από κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης⁶.

α) στην κατηγορία «απλών»/ «μη ευαίσθητων» δεδομένων εμπίπτουν

1. **Στοιχεία ταυτοποίησης** (προσωπικά στοιχεία, επίσημα στοιχεία ληξιαρχείου, υπηκοότητα, στοιχεία ταυτότητας, λοιπά στοιχεία αναγνώρισης, στοιχεία προσωπικότητας),
2. **Οικονομική κατάσταση** (έσοδα, μισθοί, επιδόματα, δεδομένα ασφάλισης, δάνεια, υποθήκες, πιστώσεις, τραπεζικοί λογαριασμοί, πιστωτικές κάρτες, φορολογικά στοιχεία [εκκαθαριστικά, φορ. Δηλώσεις], στοιχεία ακινήτων,
3. **Οικογενειακά στοιχεία** (έγγαμος βίος, οικογενειακή κατάσταση, λοιπά στοιχεία),
4. **Εκπαίδευση** (απολυτήριο/στοιχεία σπουδών, τομείς ειδίκευσης, επαγγελματική εμπειρία, λοιπά στοιχεία),
5. **Εργασία** (παρούσα εργασία, δεδομένα πρόσληψης, ιστορικό εργασίας, εργασιακή συμπεριφορά, περιγραφή εργασίας, αξιολόγηση εργασίας, εκπαιδευτικό αρχείο, δεδομένα ασφάλισης, αμοιβές και κρατήσεις, εργασιακές παροχές, λοιπά στοιχεία),
6. **Κοινωνική πρόνοια** (ασφάλιση, σύνταξη)⁷
7. **Δεδομένα ηλεκτρονικών επικοινωνιών** (καταγραφή κλήσεων, καταγραφή ιστορικού περιήγησης στο διαδίκτυο, δεδομένα θέσης, δεδομένα κίνησης)
8. **επιγραμμικά αναγνωριστικά**, όπως είναι οι διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι διευθύνσεις IP και τα αυτοεγκαθιστώμενα αρχεία cookies ή οι ετικέτες RFID.⁸

Σύμφωνα με τη νομολογία της Αρχής ως προσωπικά δεδομένα νοούνται

- το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, το μητρώνυμο, το όνομα συζύγου, τέκνων,
- η οικογενειακή κατάσταση,
- η διεύθυνση κατοικίας, ο ταχυδρομικός κώδικας,
- ο αριθμός και τα υπόλοιπα στοιχεία του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας (ΔΑΤ),
- ο αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ),
- ο αριθμός διαβατηρίου,
- ο αριθμός μητρώου κοινωνικής ασφάλισης (ΑΜΚΑ)
- η ηλικία, η ημερομηνία γέννησης,

⁶ Βλ. Ι. Ιγγλεζάκης, Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, σελ. 41 επ.

⁷ Υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς του ν. 2472/97 τα δεδομένα κοινωνικής πρόνοιας εντάσσονταν στα ευαίσθητα δεδομένα. Και υπό τον ΓΚΠΔ μπορεί να θεωρηθούν ευαίσθητα, εφόσον δηλώνουν ή συσχετίζονται με μία από τις κατηγορίες ευαίσθητων δεδομένων, όπως π.χ. σύνταξη λόγω αναπηρίας.

⁸ Σύμφωνα με την Αιτιολογική Σκέψη 30 ΓΚΠΔ, «τα φυσικά πρόσωπα μπορεί να συνδέονται με επιγραμμικά αναγνωριστικά στοιχεία ταυτότητας, τα οποία παρέχονται από τις συσκευές, τις εφαρμογές, τα εργαλεία και τα πρωτόκολλα τους, όπως διευθύνσεις διαδικτυακού πρωτοκόλλου, αναγνωριστικά cookies ή άλλα αναγνωριστικά στοιχεία όπως ετικέτες αναγνώρισης μέσω ραδιοσυχνότητας. Αυτά μπορεί να αφήνουν ίχνη τα οποία, ιδίως όταν συνδυαστούν με μοναδικά αναγνωριστικά στοιχεία ταυτότητας και άλλες πληροφορίες που λαμβάνουν οι εξυπηρετητές, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να δημιουργηθεί το προφίλ των φυσικών προσώπων και να αναγνωριστεί η ταυτότητά τους». Σε κάθε περίπτωση αρκεί η δυνατότητα εξακρίβωσης της ταυτότητας ενός προσώπου μέσω ενός επιγραμμικού χαρακτηριστικού (π.χ, μιας διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή διεύθυνσης IP), ώστε να θεωρηθεί αυτό προσωπικό δεδομένο.

- το φύλο,
- η διεύθυνση εργασίας, ο αριθμός τηλεφώνου εργασίας,
- το επάγγελμα
- το επίπεδο μόρφωσης,
- η βαθμολογία συμμετάσχοντος σε γραπτό διαγωνισμό ,
- τα στοιχεία βιογραφικού
- ο αριθμός τραπεζικού λογαριασμού, ο αριθμός πιστωτικής κάρτας, ο προσωπικός αριθμός αναγνώρισης (PIN)]
- τα φορολογικά στοιχεία,
- ο αριθμός τηλεφώνου, ο αριθμός κινητού τηλεφώνου,
- ο αριθμός κυκλοφορίας αυτοκινήτου,
- ο κωδικός ηλεκτρονικής πληρωμής της ΔΕΗ,
- η στρατολογική κατάσταση,
- η ιθαγένεια, ο τόπος, χρόνος της εισόδου αλλοδαπού στην ημεδαπή
- οι πειθαρχικές διώξεις και κυρώσεις,
- η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τα διαπιστευτήρια (άλλως συνθηματικά, ήτοι το όνομα χρήστη και ο κωδικός πρόσβασης) και η διεύθυνση διαδικτυακού πρωτοκόλλου
- τα δεδομένα γεωεντοπισμού,
- τα ηλεκτρονικά ίχνη

β) στην κατηγορία των ευαίσθητων δεδομένων εμπίπτουν

1. Φυλετική ή εθνοτική καταγωγή (εθνική καταγωγή, μειονότητες, φυλετική προέλευση)⁹,
2. Πολιτικά φρονήματα (δεδομένα πολιτικών πεποιθήσεων, συμμετοχή σε κόμματα),
3. Θρησκευτικές πεποιθήσεις (δεδομένα θρησκευτικών πεποιθήσεων,
4. Συνδικαλιστική δράση (ένταξη σε συνδικαλιστική οργάνωση),
5. Υγεία (φυσική κατάσταση, πνευματική κατάσταση, ανικανότητα και αναπηρία, ιατρικό ιστορικό ασθενούς, χορήγηση φαρμάκων, λοιπά στοιχεία υγείας)
6. Γενετικά δεδομένα
7. Βιομετρικά δεδομένα
8. Σεξουαλική ζωή
9. Γενετήσιος Προσανατολισμός
10. Ποινικές διώξεις (καταγγελίες, διώξεις, διοικητικά μέτρα, διοικητικές ποινές),
11. Καταδίκες (αποφάσεις δικαστηρίων, ποινικό μητρώο)¹⁰.

⁹ Η ιθαγένεια (κατ' άλλους υπηκοότητα) είναι (απλό) προσωπικό δεδομένο. Η φυλετική ή εθνική καταγωγή είναι ευαίσθητο δεδομένο. Για τον λόγο αυτό τυχόν σημειώσεις όπως "Έλληνας (πολίτης) πομακικής καταγωγής/ μέλος μειονότητας συνιστά ευαίσθητο δεδομένο.

¹⁰ Τα δεδομένα που αφορούν ποινικές διώξεις και καταδίκες δεν εντάσσονται στις ειδικές κατηγορίες σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ. Ωστόσο το άρθρο 6 της Τροποποιημένης Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης κατατάσσει τα δεδομένα που αφορούν αδικήματα, ποινικές διαδικασίες, καταδίκες και μέτρα ασφαλείας επίσης στις ειδικές κατηγορίες δεδομένων. Αντίστοιχη διακριτή αντιμετώπιση για τα δεδομένα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα επιφυλάσσει και ο ΓΚΠΔ (άρθρο 10).

Από τις κατηγορίες αυτές προσωπικών δεδομένων στον Κανονισμό περιέχονται ορισμοί μόνο των δεδομένων που αφορούν την υγεία (άρθρο 4 αριθ. 15 ΓΚΠΔ), των γενετικών δεδομένων (άρθρο 4 αριθ. 13), ΓΚΠΔ) και των βιομετρικών δεδομένων (άρθρο 4 αριθ. 14 ΓΚΠΔ).

Σύμφωνα με τη νομολογία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ), στα ευαίσθητα δεδομένα κατατάσσονται:

- η ιδιότητα κάποιου ως ανέργου, ορφανού ή αναπήρου λαμβάνοντος ειδικές κρατικές παροχές και επιδόματα,
- η εθνικότητα, η φυλετική προέλευση
- τα δεδομένα υγείας, η ανάλυση DNA,
- οι θρησκευτικές πεποιθήσεις,
- ο γενετήσιος προσανατολισμός,
- η ερωτική ζωή,
- τα πολιτικά φρονήματα, η συμμετοχή σε ενώσεις, σωματεία και συνδικαλιστικές οργανώσεις,
- η ιδιωτική/οικογενειακή ζωή
- τα βιομετρικά δεδομένα, όπως τα δεδομένα γεωμετρίας του προσώπου, το δακτυλικό αποτύπωμα και η ίριδα των οφθαλμών, τα δεδομένα πολυτροπικής βιομετρίας¹¹

1.1.4. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ – ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Σε αυτά τα προσωπικά δεδομένα μπορεί να συμπεριλαμβάνονται ειδικές κατηγορίες δεδομένων (ευαίσθητα δεδομένα) αλλά και δεδομένα που - αν και δεν κατατάσσονται στα «ευαίσθητα» - απαιτούν προσεκτικό χειρισμό τόσο σε σχέση με την απόφαση για τη συλλογή τους όσο και σε σχέση με τις υπόλοιπες φάσεις επεξεργασίας και ειδικότερα:

- Στοιχεία «εσόδου»/ «εξόδου»
- Προσωπικά στοιχεία: όνομα, επώνυμο, ημερομηνία, γέννησης
- Δεδομένα που αφορούν απασχόληση/ εκπαίδευση/μορφωτικό επίπεδο
- Δεδομένα ειδικών κατηγοριών (ευαίσθητα) σύμφωνα με το άρθρο 9 ΓΚΠΔ
 - Μουσουλμανική Μειονότητα της Θράκης
 - Ρομά
 - Απεξαρτημένα άτομα
 - Άτομα με αναπηρία
- Δεδομένα «ευαίσθητου» χαρακτήρα μη υπαγόμενα τυπικά στις ειδικές κατηγορίες του άρθρου 9 ΓΚΠΔ
 - Μετανάστες/ πρόσφυγες (μπορεί να κατατάσσονται και στα ευαίσθητα εάν συσχετίζονται με δεδομένα φυλετικής/ εθνοτικής καταγωγής)
 - Άστεγοι

¹¹ Για τις κατηγορίες των προσωπικών δεδομένων στη νομολογία της ΑΠΔΠΧ βλ. Ι. Ιγγλεζάκη, Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, σελ. 41 επ.

- Άνεργοι
- Δικαιούχοι επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης (μπορεί να κατατάσσονται και στα ευαίσθητα εάν συνδυάζεται π.χ. με αναπηρία)

1.1.5. ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Στον Κανονισμό διευκρινίζεται ότι επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί ως νομικά πρόσωπα δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 14 εδαφ. β' ότι: «ο παρών κανονισμός δεν καλύπτει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν νομικά πρόσωπα και ιδίως επιχειρήσεις συσταθείσες ως νομικά πρόσωπα, περιλαμβανομένων της επωνυμίας, του τύπου και των στοιχείων επικοινωνίας του νομικού προσώπου». Αυτό σημαίνει ότι όταν αναφέρονται τα στοιχεία ενός φυσικού προσώπου στην επωνυμία αυτά δεν υπάγονται στην προστασία του Κανονισμού. Αυτή, ωστόσο, η ρύθμιση έρχεται σε αντίθεση με τη νομολογία του ΔΕΕ που δέχεται ότι όταν η επωνυμία του νομικού προσώπου προσδιορίζει ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα βρίσκουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 7 και 8 ΧΘΕΕ¹². Για τον λόγο αυτό πρέπει να ερμηνευτεί σύμφωνα με τον Χάρτη.

Η νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων δεν εφαρμόζεται σε νομικά πρόσωπα, δηλαδή δεν προστατεύει πχ. την εμπορική επωνυμία, την έδρα, το ΑΦΜ και τα στοιχεία επικοινωνίας μιας εταιρείας, υπό τον όρο ότι η πληροφορία δεν ταυτοποιεί φυσικό πρόσωπο (π.χ. το email info@etairia.gr δεν θεωρείται προσωπικό δεδομένο. Αντιθέτως το email jrapadopoulos@etairia.gr είναι προσωπικό δεδομένο).

Τα στοιχεία ατομικών επιχειρήσεων και των ελευθέρων επαγγελματιών (που ομοίως είναι ατομικές επιχειρήσεις από φορολογικής απόψεως) θεωρούνται προσωπικά δεδομένα και εφαρμόζεται επ' αυτών η νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων, δεδομένου ότι ο ελεύθερος επαγγελματίας και οποιοσδήποτε δραστηριοποιείται επαγγελματικά με τη μορφή ατομικής επιχείρησης είναι ένα φυσικό πρόσωπο.

Περαιτέρω πολλές επωνυμίες ατομικών επιχειρήσεων περιλαμβάνουν τόσο το όνομα όσο και τη φύση της δραστηριότητας. Αντίστοιχα τα στοιχεία της ατομικής επιχείρησης είναι το ονοματεπώνυμό του, το e-mail του, το ΑΦΜ, η διεύθυνση επαγγελματικής του έδρας κλπ. που θεωρούνται προσωπικά δεδομένα, καθώς είναι πληροφορίες οι οποίες αφορούν ένα ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο.

Οι πληροφορίες που αφορούν μέλη μιας εταιρείας και οι οποίες αφορούν τη συμμετοχή τους στην εταιρία αποτελούν προσωπικά δεδομένα. Η πληροφορία ότι Διευθύνων Σύμβουλος μίας εταιρείας είναι ο Μ. Παπαδόπουλος είναι πληροφορία που αφενός αναφέρεται στο νομικό πρόσωπο και αφετέρου στον Μ. Παπαδόπουλο ως φυσικό πρόσωπο.

Όσον αφορά τις κεφαλαιουχικές εταιρείες, όπως είναι οι μονοπρόσωπες ΙΚΕ, ισχύει ότι δεν εφαρμόζεται η σχετική νομοθεσία, υπό τον όρο βεβαίως ότι η επωνυμία της δεν μπορεί να προσδιορίσει την ταυτότητα ή την επαγγελματική ιδιότητα ενός φυσικού προσώπου (π.χ. η επωνυμία "Informatics ΙΚΕ" δεν εμπίπτει στην έννοια των προσωπικών δεδομένων. Αν όμως είναι "Παπαδόπουλος Informatics ΙΚΕ" ισχύει το αντίθετο καθώς η ίδια η επωνυμία παραπέμπει σε ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο).

¹² Βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 9.11.2010, C-92/09 και C-93/09, ECLI:EU:C:2010:662, σκ. 53, 54

1.2. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Ως επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ορίζεται «**κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή**» (άρθρο 4 αριθ. 2 ΓΚΠΔ).

Ο ορισμός αυτός είναι ενδεικτικός, όπως και ιδιαίτερα ευρύς, συνδέεται δε με δραστηριότητες που περιλαμβάνουν όλες τις φάσεις της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, από τη συλλογή έως και τη διαγραφή/ καταστροφή¹³.

Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων συνιστά και η ανάρτηση/ αναγραφή, σε ιστοσελίδα/ δικτυακό τόπο/ πλατφόρμα και μάλιστα, αυτοματοποιημένη.¹⁴

Ο Κανονισμός εφαρμόζεται στην μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία, εφόσον τα προσωπικά δεδομένα περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε ένα σύστημα αρχειοθέτησης. Ως «σύστημα αρχειοθέτησης» ορίζεται κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι προσβάσιμα με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια, είτε το σύνολο αυτό είναι συγκεντρωμένο είτε αποκεντρωμένο είτε κατανεμημένο σε λειτουργική ή γεωγραφική βάση (άρθρο 4 αριθ. 6 ΓΚΠΔ).

Η συλλογή δεδομένων νοείται ως η συλλογή προσωπικών δεδομένων που παρουσιάζουν συνάφεια σε ένα ή περισσότερους φορείς δεδομένων, οι οποίοι πρέπει να παρουσιάζουν κοινή διάρθρωση, ώστε να είναι δυνατή η εύκολη πρόσβαση στα δεδομένα. Θα πρέπει, δηλ., να είναι δυνατή η αξιολόγηση της συλλογής των δεδομένων με βάση ορισμένα κριτήρια αναζήτησης, τα οποία πρέπει να είναι κατάλληλα για τη διευθέτηση των δεδομένων. Κατά την ερμηνεία θα πρέπει να υφίστανται τουλάχιστον δύο κριτήρια αναζήτησης, προκειμένου να υφίσταται σύστημα αρχειοθέτησης.¹⁵

¹³ Στην διάταξη δεν περιλαμβάνονται ορισμοί για τις επιμέρους φάσεις της επεξεργασίας δεδομένων, με εξαίρεση τον περιορισμό της επεξεργασίας, που ορίζεται ως η επισήμανση αποθηκευμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με στόχο τον περιορισμό της επεξεργασίας τους στο μέλλον (άρθρο 4 αριθ. 3 ΓΚΠΔ).

¹⁴ Βλ. ΔΕΕ, απόφαση Bodil Lindqvist, C-101/01, 6.11.2003, ECLI:EU:C:2003:596.

¹⁵ Βλ. I. Ιγγλεζάκη με περαιτέρω παραπομπές, σελ. 53

1.3. ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ / ΕΚΤΕΛΩΝ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ / ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ

1.3.1. ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ

1.3.1.1 ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ως υπεύθυνος επεξεργασίας ορίζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα· όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους. Κρίσιμο στοιχείο για τον χαρακτηρισμό ενός προσώπου ως υπεύθυνου επεξεργασίας είναι ο καθορισμός των στόχων της επεξεργασίας και του τρόπου επίτευξής τους¹⁶.

Ο καθορισμός του υπεύθυνου επεξεργασίας μπορεί να προκύπτει από ρητή νομική αρμοδιότητα, άμεσα, με νομοθετική πρόβλεψη, ή έμμεσα, με τη θέσπιση κριτηρίων για τον διορισμό του· επίσης, όμως, μπορεί να καθορίζεται με βάση κοινές διατάξεις του δικαίου.

1.3.1.2.ΕΚΤΕΛΩΝ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Εκτελών την επεξεργασία είναι, δηλ., όποιος αναλαμβάνει να διεκπεραιώσει την επεξεργασία για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας. Ο ρόλος ενός προσώπου ως εκτελούντος την επεξεργασία προκύπτει από τις δραστηριότητες επεξεργασίας που εκτελεί.¹⁷ Ο χαρακτηρισμός ενός προσώπου, φυσικού ή νομικού ως εκτελούντος την επεξεργασία προϋποθέτει ότι πρόκειται για χωριστή νομική οντότητα σε σχέση με τον υπεύθυνο της επεξεργασίας.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να αναθέτει την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σε περισσότερους εκτελούντες την επεξεργασία. Οι εκτελούντες την επεξεργασία μπορεί να ορίζουν υπεργολάβους / υποεκτελούντες .

Το είδος της σχέσης που συνδέει τον υπεύθυνο και τον εκτελούντα μπορεί να ποικίλλει. Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 3 η επεξεργασία από τον εκτελούντα την επεξεργασία διέπεται από νομική δεσμευτική πράξη υπαγόμενη στο δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους, που δεσμεύει τον εκτελούντα την επεξεργασία σε σχέση με τον υπεύθυνο επεξεργασίας και καθορίζει το αντικείμενο και τη διάρκεια της επεξεργασίας, τη φύση και τον σκοπό της επεξεργασίας, το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις κατηγορίες των υποκειμένων των δεδομένων και τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του υπεύθυνου επεξεργασίας.

¹⁶ Ο σκοπός της επεξεργασίας αφορά το ειδικό συμφέρον ή τον ειδικό σκοπό που εξυπηρετείται από την επεξεργασία, ενώ ο τρόπος της επεξεργασίας αναφέρεται στις μορφές επεξεργασίας (π.χ., αυτοματοποιημένη, μέσω διαδικτύου, με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης κλπ.) και στα μέσα (τεχνικό εξοπλισμό, προσωπικό κλπ.) που χρησιμοποιούνται

¹⁷ Σύμφωνα με την ερμηνεία ως εκτελούντες την επεξεργασία θεωρούνται και όσοι αναλαμβάνουν ως εργολαβία την επεξεργασία, είτε πρόκειται για ένα call center είτε για υπηρεσίες που προβαίνουν σε ασφαλή καταστροφή δεδομένων ή σε αρχειοθέτηση. Επίσης Επιπλέον εργασίες για τη μισθοδοσία και τη λογιστική παρακολούθηση, την επεξεργασία διευθύνσεων για διαφημιστικούς σκοπούς, η διαχείριση (ηλεκτρονικής) αλληλογραφίας ή άλλες υπηρεσίες για ιστοσελίδες (π.χ. διαχείριση φόρμας επικοινωνίας ή αιτημάτων πελατών), η καταχώρηση δεδομένων, η μετατροπή δεδομένων ή η σάρωση εγγράφων, η δημιουργία αντιγράφων ασφαλείας κ.ά. Βλ. European Data Protection Board, **Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor in the GDPR Adopted on 02 September 2020**. Επίσης Kramer, σε Gierschmann/Schlender/Stentzel/Veil (Hrsg.), Kommentar Datenschutz-Grundverordnung, 2018, Art. 28.

1.3.1.3 ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ

Ως «**αποδέκτης**» ορίζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας, στα οποία κοινολογούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε πρόκειται για τρίτον είτε όχι (άρθρο 4 αριθ. 9 ΓΚΠΔ). Είναι ωστόσο αναγκαίο να επισημανθεί ότι ο εκτελών στον οποίο ανατίθεται η επεξεργασία είναι **ταυτόχρονα και αποδέκτης** όπως ορίζεται στον ΓΚΠΔ. Σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ αποδέκτης μπορεί να είναι, ένας τρίτος ή και ένας εκτελών την επεξεργασία.

Δεν μπορούν να θεωρηθούν αποδέκτες οι δημόσιοι φορείς, στις οποίες κοινολογούνται/ανακοινώνονται/ διαβιβάζονται τα προσωπικά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με νομική υποχρέωση για την άσκηση των καθηκόντων τους και ο λόγος είναι ότι η επεξεργασία δεδομένων από τις αρχές γίνεται με τήρηση των κανόνων προστασίας δεδομένων, αναλόγως των σκοπών επεξεργασίας. Στην περίπτωση αυτή εμπίπτουν ιδίως φορολογικές και τελωνειακές αρχές, μονάδες οικονομικής έρευνας, ανεξάρτητες διοικητικές αρχές ή αρχές χρηματοπιστωτικών αγορών που είναι αρμόδιες για τη ρύθμιση και την εποπτεία των αγορών κινητών αξιών, εάν λαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητα για τη διενέργεια ειδικής έρευνας για το γενικό συμφέρον, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους (αιτιολογική σκέψη 31). Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι δεν είναι απαραίτητο να αναφέρονται στους αποδέκτες των δεδομένων, οι εν λόγω αρχές, κατά την ενημέρωση, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13 ή 14 ΓΚΠΔ.¹⁸ Κρίνεται όμως σκόπιμο να υπάρχει γενική αναφορά ότι ενδέχεται τα προσωπικά δεδομένα να κοινοποιούνται/ ανακοινώνονται/ διαβιβάζονται σε δημόσιες αρχές όταν αυτό γίνεται σε εκπλήρωση νομικής υποχρέωσης

1.3.2 ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 του ν. 4914/2022 όπως ισχύει, “Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων υπέχει θέση «Υπευθύνου Επεξεργασίας», σύμφωνα με το άρθρο 4 περ. 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα - που τηρούνται και διακινούνται μέσω των πληροφοριακών συστημάτων ΟΠΣ, ΟΠΣΚΕ και ΠΣΣΚΕΗΣ - των συμμετεχόντων σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και το Χρηματοδοτικό Μηχανισμό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Χ.Μ. ΕΟΧ) και υλοποιούνται στο πλαίσιο των σχετικών Προγραμμάτων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027. Ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η διαχείριση των Προγραμμάτων αυτών, καθώς και η άσκηση αξιολόγησης και ελέγχου ως προς την εν λόγω διαχείριση”.

Σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 2 του ν. 4914/2022, όπως ισχύει, “Όλοι οι μη εποπτευόμενοι από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων φορείς (Ειδικές Υπηρεσίες, Ενδιάμεσοι Φορείς και Δικαιούχοι) ως προς τις πράξεις τις οποίες διενεργούν για την εξυπηρέτηση του σκοπού επεξεργασίας της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, υπέχουν θέση «Εκτελούντος την Επεξεργασία» για λογαριασμό του «Υπευθύνου Επεξεργασίας» της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με το άρθρο 4 περ. 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) και υποχρεούνται να συμμορφώνονται πλήρως, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, προς τις οδηγίες αλλά και τις υποχρεώσεις που θέτει ο «Υπεύθυνος Επεξεργασίας», καθώς και προς τις διατάξεις της

¹⁸ Βλ. Ι. Γγγλεζάκη, σελ. 58

κείμενης νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υφίστανται επεξεργασία κατά τη διαχείριση των ανωτέρω πράξεων”.

Οι εκτελούντες την επεξεργασία αναλαμβάνουν πλήρως τις υποχρεώσεις αναφορικά με την προστασία και την ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που τυχόν θα υποβάλλουν σε επεξεργασία ή/και περιέλθουν καθ' οιονδήποτε τρόπο σε γνώση τους κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους και υποχρεούνται να συμμορφώνονται πλήρως στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους προς τις οδηγίες και τις υποχρεώσεις που θέτει ο «Υπεύθυνος Επεξεργασίας».

Ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η διαχείριση των Προγραμμάτων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 καθώς και η άσκηση αρμοδιοτήτων αξιολόγησης και ελέγχου ως προς την εν λόγω διαχείριση.

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για τους σκοπούς της διαχείρισης των Προγραμμάτων και της άσκησης αξιολόγησης και ελέγχου ως προς την εν λόγω διαχείριση πραγματοποιείται ιδίως υπό τις προϋποθέσεις των περ. γ) και ε) της παρ. 1 του άρθρου 6 και της περ.ζ) της παρ. 2 του άρθρου 9 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων.

Επιπλέον, θα πρέπει να εφαρμόζουν σε κάθε περίπτωση πολιτικές, διαδικασίες καθώς και οργανωτικά και τεχνικά μέτρα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 27001:2013, ώστε να αποτρέψουν τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, μη εξουσιοδοτημένη αποκάλυψη, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και άλλες παράνομες ή μη εξουσιοδοτημένες μορφές επεξεργασίας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

2. ΟΔΗΓΙΕΣ / ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

2.1. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

2.1.1 ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ

Το δικαίωμα του υποκειμένου να λαμβάνει κάθε πληροφορία σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων σε **συνοπτική, διαφανή, κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή**. Οι πληροφορίες μπορούν να παρέχονται γραπτά, ή και ηλεκτρονικά, ακόμα και προφορικά, στο βαθμό που η ταυτότητα του υποκειμένου των δεδομένων είναι αποδεδειγμένη με άλλα μέσα.

Οι πληροφορίες, μάλιστα, που οφείλει να παράσχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας εξαρτώνται από το εάν τα προσωπικά δεδομένα συλλέχθηκαν απευθείας από το υποκείμενο των δεδομένων ή όχι.

2.1.2. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΣΥΛΛΕΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Στην πρώτη περίπτωση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων τις ακόλουθες πληροφορίες (αρ. 13 ΓΚΠΔ):

- Την ταυτότητα και στοιχεία υπεύθυνου επεξεργασίας, καθώς και στοιχεία επικοινωνίας αυτού
- Τους σκοπούς και τη νομική βάση της επεξεργασίας
- Εάν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την επιδίωξη έννομων συμφερόντων, τα έννομα αυτά συμφέροντα
- Τους αποδέκτες ή κατηγορίες αποδεκτών
- Την πρόθεση, κατά περίπτωση, του υπεύθυνου επεξεργασίας να διαβιβάσει δεδομένα σε αποδέκτη σε τρίτη χώρα ή οργανισμό και την ύπαρξη ή μη απόφασης επάρκειας της Επιτροπής, ή την ύπαρξη των κατάλληλων εγγυήσεων
- Το χρονικό διάστημα αποθήκευσης (ή αν δεν είναι αυτό δυνατό, τα κριτήρια με βάση την οποία θα καθοριστεί)
- Την ύπαρξη δυνατότητας υποβολής αιτήματος διόρθωσης/ πρόσβασης/ διαγραφής και περιορισμού της επεξεργασίας
- Την ύπαρξη δυνατότητας ανάκλησης της συγκατάθεσης
- Την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων (και κατάρτισης προφίλ), της λογικής και τις προβλεπόμενες συνέπειες αυτής για το υποκείμενο
- Κατά πόσο η παροχή των προσωπικών δεδομένων αποτελεί νομική ή συμβατική υποχρέωση και τις ενδεχόμενες συνέπειες από τη μη παροχή των δεδομένων αυτών

Συμπληρωματικά προς τον ΓΚΠΔ εφαρμόζεται ο ν. 4624/2019. Το άρθρο 31 του ν. 4624/2019 προβλέπει **εξαιρέσεις από το δικαίωμα ενημέρωσης** όταν τα δεδομένα συλλέγονται από το υποκείμενο των δεδομένων. Πέραν της προβλεπόμενης στο άρθρο 13 παρ. 4 του ΓΚΠΔ εξαίρεσης, προβλέπονται εξαιρέσεις και για τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν η παροχή των πληροφοριών σχετικά με την περαιτέρω επεξεργασία αφορά μια περαιτέρω επεξεργασία αποθηκευμένων σε γραπτή μορφή δεδομένων, στην οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας απευθύνεται άμεσα στο υποκείμενο των δεδομένων, ο σκοπός είναι συμβατός με τον αρχικό σκοπό συλλογής σύμφωνα με το ΓΚΠΔ, η επικοινωνία με το υποκείμενο των δεδομένων δεν γίνεται σε ψηφιακή μορφή και το ενδιαφέρον του υποκειμένου των δεδομένων για την παροχή πληροφοριών κατά τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης, ιδίως όσον αφορά το πλαίσιο εντός του οποίου συλλέχθηκαν τα δεδομένα θεωρείται ότι δεν είναι υψηλό·

β) στην περίπτωση του δημόσιου φορέα, θα έθετε σε κίνδυνο την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας με την έννοια του άρθρου 23 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ε) του ΓΚΠΔ¹⁹, και το συμφέρον του υπεύθυνου επεξεργασίας να μην παράσχει τις πληροφορίες, υπερτερεί του συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων·

γ) όταν θα έθετε σε κίνδυνο την εθνική ή τη δημόσια ασφάλεια²⁰ και το συμφέρον του υπεύθυνου επεξεργασίας να μην παράσχει τις πληροφορίες υπερτερεί του συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων·

δ) όταν θα παρεμπόδιζε τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων και το συμφέρον του υπεύθυνου επεξεργασίας να μην παράσχει πληροφορίες υπερτερεί του συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων·

ε) όταν θα έθετε σε κίνδυνο την εμπιστευτική διαβίβαση δεδομένων σε δημόσιους φορείς.

Το άρθρο 31 ορίζει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να δηλώσει «γραπτώς τους λόγους για τους οποίους απέφυγε να παράσχει πληροφορίες» εκτός εάν πρόκειται για τις περιπτώσεις των περιπτώσεων δ) και ε)²¹.

2.1.3. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΣΥΛΛΕΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Στην περίπτωση κατά την οποία τα δεδομένα δεν συλλέγονται από το υποκείμενο των δεδομένων (αρ. 14 ΓΚΠΔ), ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, πέραν των ανωτέρω αναφερομένων πληροφοριών, να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με την πηγή προέλευσης των δεδομένων αυτών και, ανάλογα με την περίπτωση, εάν τα δεδομένα προήλθαν από πηγές στις οποίες έχει πρόσβαση το κοινό. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να παράσχει τις ως άνω πληροφορίες εντός εύλογης προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα από την ταυτοποίηση του αιτήματος του υποκειμένου, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες της επεξεργασίας. Εάν τα

¹⁹ Δηλ. α) της ασφάλειας του κράτους, β) της εθνικής άμυνας, γ) της δημόσιας ασφάλειας, δ) της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, περιλαμβανομένης της προστασίας από απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας και της πρόληψης αυτών, ε) άλλων σημαντικών στόχων γενικού δημόσιου συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, ιδίως σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών, δημοσιονομικών και φορολογικών θεμάτων, της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής ασφάλισης,

²⁰ Πρέπει να σημειώσουμε ότι η εθνική και η δημόσια ασφάλεια αποτελούν εις διπλούν λόγο εξαιρέσης στο εν λόγω άρθρο.

²¹ Κατ' αντιδιαστολή συνάγεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει το υποκείμενο για τους λόγους για τους οποίους «απέφυγε» να δώσει πληροφορίες.

δεδομένα πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για επικοινωνία με το υποκείμενο των δεδομένων, η παροχή των πληροφοριών θα πρέπει να γίνει το αργότερο κατά την πρώτη επικοινωνία με αυτό. Περαιτέρω, εάν προβλέπεται γνωστοποίηση των δεδομένων σε τρίτο αποδέκτη, οι πληροφορίες παρέχονται το αργότερο όταν τα προσωπικά δεδομένα γνωστοποιούνται για πρώτη φορά.

Ο Κανονισμός προβλέπει ορισμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες, ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση να παράσχει πληροφορίες στο υποκείμενο των δεδομένων (αρ. 14 παρ. 5 ΓΚΠΔ). Οι περιπτώσεις αυτές είναι:

- Όταν το υποκείμενο των δεδομένων διαθέτει ήδη τις πληροφορίες
- Όταν η παροχή τέτοιων πληροφοριών αποδεικνύεται αδύνατη ή θα συνεπαγόταν δυσανάλογη προσπάθεια
- Όταν η απόκτηση ή κοινολόγηση προβλέπεται ρητώς από το ενωσιακό δίκαιο ή το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας, το οποίο παρέχει τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των εννόμων συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων
- Όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να παραμείνουν εμπιστευτικά δυνάμει υποχρέωσης επαγγελματικού απορρήτου

Συμπληρωματικά προς τον ΓΚΠΔ εφαρμόζεται ο ν. 4624/2019. Όταν τα δεδομένα δεν έχουν συλλεχθεί από το υποκείμενο, το άρθρο 32 προβλέπει, εκτός των εξαιρέσεων του άρθρου 14 παρ. 5 για τους δημόσιους φορείς, και άλλες εξαιρέσεις, όπως εξαιρέσεις από το δικαίωμα / υποχρέωση ενημέρωσης, όταν η παροχή των πληροφοριών: α) θα έθετε σε κίνδυνο την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας, με την έννοια του άρθρου 23 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ε) του ΓΚΠΔ [βλ. παραπάνω υποσημείωση] ή β) θα έθετε σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια ασφάλεια· και συνεπώς, το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων για τη χορήγηση των πληροφοριών υποχωρεί. Περαιτέρω, ο νόμος εισάγει εξαίρεση από την υποχρέωση ενημέρωσης και στην περίπτωση που μέσω της εκπλήρωσής της θα αποκαλύπτονταν πληροφορίες, οι οποίες λόγω της φύσης τους, ιδίως λόγω των υπέρτερων έννομων συμφερόντων τρίτου, πρέπει να παραμείνουν απόρρητες (άρθρο 32 παρ. 3)

Το άρθρο 32 ορίζει επίσης ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να δηλώσει «γραπτώς τους λόγους για τους οποίους απέφυγε να παράσχει πληροφορίες» χωρίς να προβλέπει εξαιρέσεις εν προκειμένω.

2.2. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ

Ήδη κατά τη συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο μιας πρόσκλησης/προκήρυξης ή της διεξαγωγής της διαγωνιστικής διαδικασίας/ διαδικασίας ανάθεσης, είναι **υποχρεωτική η ενημέρωση των φυσικών προσώπων για την επεξεργασία των δεδομένων τους**

Η ενημέρωση αυτή θα πρέπει να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση ανεξαρτήτως εάν οι συμμετέχοντες σε μία διαγωνιστική διαδικασία είναι νομικά πρόσωπα, καθώς στους φακέλους/δικαιολογητικά που υποβάλλουν οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς, περιλαμβάνονται αναπόφευκτα προσωπικά δεδομένα (π.χ. δεδομένα προσώπων που συμμετέχουν στην εταιρεία ή σε ομάδα έργου).

2.2.1. ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Οι πληροφορίες θα πρέπει να δίνονται σε συνοπτική, διαφανή, κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή. Οι πληροφορίες μπορούν να παρέχονται γραπτά, ή και ηλεκτρονικά, ακόμα και προφορικά, στο βαθμό που η ταυτότητα του υποκειμένου των δεδομένων είναι αποδεδειγμένη με άλλα μέσα.

Ως προς τον **τρόπο ενημέρωσης** ο ΓΚΠΔ επιτρέπει και την ενημέρωση **με ηλεκτρονικά μέσα**, δηλ. στον δικτυακό τόπο όπου π.χ. έχει αναρτηθεί μία προκήρυξη.

ΠΡΟΣΟΧΗ : Δεν πρέπει να συγχέεται η ενημέρωση μέσω του δικτυακού τόπου για τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων στο πλαίσιο μίας διαδικασίας προκήρυξης/ διενέργειας διαγωνισμού/ ανάθεσης ή διαχείρισης/ αξιολόγησης/ ελέγχου που πραγματοποιείται σε εκπλήρωση της υποχρέωσης που επιβάλλουν τα άρθρα 12-14 με την ενημέρωση που αφορά συνολικά τον δικτυακό τόπο (και την πολιτική προστασίας δεδομένων/απορρήτου).

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (εφεξής ΕΣΠΔ) θεωρεί «κρίσιμης σημασίας **οι μέθοδοι που επιλέγονται για την παροχή των πληροφοριών να είναι κατάλληλες για τις συγκεκριμένες περιστάσεις**, δηλ., τον τρόπο με τον οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων και το υποκείμενο των δεδομένων αλληλεπιδρούν ή τον τρόπο συλλογής των πληροφοριών του υποκειμένου των δεδομένων» ²².

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η απαίτηση για εύκολα προσβάσιμη ενημέρωση έχει ιδιαίτερη σημασία αναφορικά με τα σχετικά ενημερωτικά κείμενα που αναρτώνται σε ιστοτόπους. Σύμφωνα με το ΕΣΠΔ, **ο χαρακτηρισμός «εύκολα προσβάσιμες» σημαίνει ότι το υποκείμενο των δεδομένων δεν θα πρέπει να αναζητάει τις πληροφορίες**. Ο επισκέπτης του ιστότοπου θα πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίσει εύκολα και άμεσα τη σχετική ενημέρωση, δηλ. θα πρέπει να καθίσταται αμέσως εμφανές στο υποκείμενο των δεδομένων πού και πώς είναι δυνατή η πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες, για παράδειγμα μέσω της παροχής τους απευθείας σε αυτό, μέσω της σύνδεσής τους με αυτό, μέσω της σαφούς ένδειξής τους ή ως απάντηση σε ερώτηση με φυσική γλώσσα κλπ..

Η αρχή της λογοδοσίας (άρθρο 5 παρ. 2 ΓΚΠΔ) απαιτεί επίσης να είναι **ο Υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο Εκτελών που ενεργεί για λογαριασμό του σε θέση να τεκμηριώσει**

²² Βλ. Article 29 Working Party Guidelines on transparency under Regulation 2016/679 Adopted on 29 November 2017 As last Revised and Adopted on 11 April 2018

την εκπλήρωση της υποχρέωσης ενημέρωσης. Εάν π.χ. η ενημέρωση έχει γίνει εγγράφως (π.χ. με αποστολή ενημερωτικού φυλλαδίου) θα πρέπει να υπάρχει τεκμηρίωση για περιεχόμενο, χρόνο αποστολής κλπ. Εάν έχει γίνει με ανάρτηση θα πρέπει να έχει φροντίσει να τεκμηριώνει τον χρόνο/διάρκεια ανάρτησης, χρόνο ανάρτησης τροποποιήσεων κλπ.

Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων, η αρχή της λογοδοσίας όσον αφορά τη διαφάνεια δεν ισχύει μόνο κατά το σημείο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της επεξεργασίας ανεξάρτητα από τις πληροφορίες που παρέχονται ή την επικοινωνία που πραγματοποιείται. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, όταν αλλάζει το περιεχόμενο της πολιτικής προστασίας των δεδομένων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να τηρεί τις ίδιες αρχές κατά τη γνωστοποίηση τόσο της αρχικής δήλωσης όσο και τυχόν μεταγενέστερων ουσιαστικών αλλαγών. Όπως επι λέξει αναφέρει το ΕΣΠΔ, «οι παράγοντες τους οποίους θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι υπεύθυνοι επεξεργασίας όταν αξιολογούν τι συνιστά ουσιώδη αλλαγή περιλαμβάνουν τον αντίκτυπο στα υποκείμενα των δεδομένων (συμπεριλαμβανομένης της ικανότητάς τους να ασκούν τα δικαιώματά τους), καθώς και πόσο απροσδόκητη θα είναι η αλλαγή για τα υποκείμενα των δεδομένων ή σε τι βαθμό θα τους προκαλέσει έκπληξη».

2.2.2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Μία πρώτη πληροφορία που πρέπει να παρέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας αφορά τα στοιχεία ταυτότητας αυτού και τα στοιχεία επικοινωνίας. **Λόγω της ιδιαιτερότητας του σχήματος όπου Υπεύθυνος Επεξεργασίας είναι το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, θα πρέπει να αναφέρονται τα «στοιχεία ταυτότητας» τόσο του Υπουργείου όσο και της Αναθέτουσας Αρχής.**

Εφόσον τα δεδομένα συλλέγονται από τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει να δηλώνεται κατά τη συλλογή **κατά πόσο η παροχή των προσωπικών δεδομένων αποτελεί νομική υποχρέωση και τις ενδεχόμενες συνέπειες από τη μη παροχή των δεδομένων αυτών**

Αναφορικά με την πληροφόρηση ως προς τον σκοπό επεξεργασίας, θα πρέπει να γίνεται **αναφορά στο σύνολο των σκοπών για να μην εγερθεί ζήτημα εκ των υστέρων εξέτασης και αμφισβήτησης**, εάν ένας σκοπός είναι συμβατός με τον σκοπό για τον οποίο έχουν συλλεχθεί τα προσωπικά δεδομένα (σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1β ΓΚΠΔ).

Εάν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την επιδίωξη έννομων συμφερόντων (άρθρο 6 παρ. 1 στ ΓΚΠΔ), θα πρέπει να υπάρχει ενημέρωση για αυτά τα έννομα αυτά συμφέροντα. Μία τέτοια περίπτωση είναι π.χ. αυτή που ζητείται πρόσβαση στα δεδομένα²³ από συνυποψήφιους²⁴. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να ενημερώνονται προληπτικά όλοι

²³ Η δυνατότητα πρόσβασης μπορεί να προβλέπεται επίσης από διάταξη νόμου ή την προκήρυξη. Πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα λαμβάνει χώρα ακόμη και όταν η πρόσβαση δεν αφορά τα προσωπικά δεδομένα κάθε αυτά.

²⁴ Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποψηφίων δεν διαβιβάζονται, κοινοποιούνται, ανακοινώνονται σε τρίτους και δεν καθίστανται προσβάσιμα σε αυτούς, εκτός εάν αυτό επιβάλλεται από τον νόμο ή είναι απαραίτητο για την εκπλήρωση δημοσίου συμφέροντος ή για την ικανοποίηση υπέρτερου εννόμου συμφέροντος του τρίτου προσώπου. Ως τέτοιο δικαίωμα νοείται το δικαίωμα του τρίτου να ασκήσει, υπό την ιδιότητα του συνυποψηφίου, τα εκ του νόμου δικαιώματά του αναφορικά με την προσβολή των σχετικών αποφάσεων, πινάκων κ.α. (π.χ. υποβολή ένστασης, άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κ.α.).

ότι θα ικανοποιούνται αυτά τα αιτήματα. Η ενημέρωση αυτή δεν σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να ενημερώνονται συγκεκριμένα τα υποκείμενα των δεδομένων πριν από την ανακοίνωση/παροχής πρόσβασης.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας **πρέπει να ενημερώνει και για τους αποδέκτες ή κατηγορίες αποδεκτών. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω αποδέκτης δεν χρειάζεται να είναι κάποιος τρίτος.** Ως εκ τούτου, οι από κοινού υπεύθυνοι επεξεργασίας και εκτελούντες την επεξεργασία στους οποίους διαβιβάζονται ή κοινολογούνται τα δεδομένα καλύπτονται από τον όρο «αποδέκτης» και οι πληροφορίες για αυτούς τους αποδέκτες θα πρέπει να παρέχονται επιπλέον των πληροφοριών για τρίτους αποδέκτες.

«Σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας πρέπει να παρέχουν σχετικά με τους αποδέκτες τις πλέον σημαντικές για τα υποκείμενα των δεδομένων πληροφορίες. Στην πράξη, θα πρόκειται σε γενικές γραμμές για τα ονόματα των αποδεκτών, ώστε τα υποκείμενα των δεδομένων να γνωρίζουν επακριβώς ποιος έχει στην κατοχή του τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τους. **Εάν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας επιλέγουν να παράσχουν τις κατηγορίες των αποδεκτών, οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένες και να αναφέρουν τον τύπο του αποδέκτη (δηλ., με αναφορά στις δραστηριότητες που εκτελεί), τον κλάδο, τον τομέα, τον επιμέρους τομέα και την τοποθεσία των αποδεκτών**».

Επίσης θα πρέπει να υπάρχει ενημέρωση για την πρόθεση, κατά περίπτωση, του υπεύθυνου επεξεργασίας να διαβιβάσει δεδομένα σε αποδέκτη σε τρίτη χώρα ή οργανισμό και την ύπαρξη ή μη απόφασης επάρκειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ή την ύπαρξη των κατάλληλων εγγυήσεων.

Το χρονικό διάστημα αποθήκευσης (ή αν δεν είναι αυτό δυνατό, τα κριτήρια με βάση την οποία θα καθοριστεί).

Το χρονικό διάστημα αποθήκευσης είναι αυτό που απαιτείται για την εκπλήρωση των σκοπών της επεξεργασίας που έχουν δηλωθεί. Κρίνεται σκόπιμο να προστίθεται στην ενημέρωση ότι τα δεδομένα μπορεί να τηρηθούν περαιτέρω, εάν αυτό απαιτείται από ρητή εκ του νόμου υποχρέωση ή/και για την επεξεργασία για τον σκοπό της θεμελίωσης, άσκησης ή υπεράσπισης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου. Επίσης καθώς επιτρέπεται η περαιτέρω διατήρηση για στατιστικούς σκοπούς ή για σκοπούς επιστημονικής έρευνας κρίνεται σκόπιμο να γίνεται αυτή η αναφορά αλλά να προστίθεται ότι εν προκειμένω λαμβάνονται μέτρα όπως η ψευδωνυμοποίηση ή η ανωνυμοποίηση των δεδομένων.

Περαιτέρω θα πρέπει να υπάρχει ενημέρωση για την ύπαρξη δυνατότητας υποβολής αιτήματος διόρθωσης/ πρόσβασης/ διαγραφής και περιορισμού της επεξεργασίας.

Εφόσον η επεξεργασία θεμελιώνεται στη συγκατάθεση θα πρέπει να υπάρχει [πέραν του εντύπου/μέσου της συγκατάθεσης] και ενημέρωση για την ύπαρξη δυνατότητας ανάκλησης της συγκατάθεσης

Σε περίπτωση που απόφαση λαμβάνεται με αποκλειστικά αυτοματοποιημένη επεξεργασία, συμπεριλαμβανόμενης της κατάρτισης προφίλ, θα πρέπει να ενημερώνονται τα υποκείμενα για τη λογική της επεξεργασίας και τις προβλεπόμενες συνέπειες αυτής για το υποκείμενο

Στην περίπτωση κατά την οποία τα δεδομένα δεν συλλέγονται από το υποκείμενο των δεδομένων_(αρ. 14 ΓΚΠΔ), ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, πέραν των ανωτέρω αναφερομένων πληροφοριών, να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με την πηγή προέλευσης των δεδομένων αυτών και, ανάλογα με την περίπτωση, εάν τα δεδομένα προήλθαν από πηγές στις οποίες έχει πρόσβαση το κοινό.

2.2.3. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Για την εξασφάλιση της ποιότητας των δεδομένων, δεν πρέπει μόνο να εφαρμόζονται διαδικασίες κατά τη συλλογή και επεξεργασία τους που εξασφαλίζουν την πληρότητα των δεδομένων και την ορθότητα/ακρίβεια μέσω της εφαρμογής διαδικασιών και ρυθμίσεων ελέγχων επικύρωσης.

Οι ωφελούμενοι θα πρέπει επιπλέον

α) να δεσμεύονται ότι όλα τα δεδομένα που θα συλλέγονται από αυτούς είναι αληθή και

β) είναι ενήμεροι για τους σκοπούς για τους οποίους τα δεδομένα αυτά συγκεντρώνονται και γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Θα πρέπει επιπροσθέτως να καλλιεργείται στους ερωτώμενους η πεποίθηση ότι τα δικαιώματά τους με πρώτο αυτό της ενημέρωσης, λαμβάνονται σοβαρά υπόψη, διασφαλίζονται με διαδικασίες και γίνονται σεβαστά .

Κατά τη συμπλήρωση των απογραφικών δελτίων εισόδου και εξόδου θα πρέπει να δίνονται με τρόπο προσιτό, απλό, κατανοητό και προσαρμοζόμενο στις εκάστοτε συνθήκες οι ως άνω πληροφορίες.

Επισημάνθηκε ότι είναι σημαντικό να ενημερώνονται οι συμμετέχοντες ότι τα στοιχεία τους θα τυγχάνουν επεξεργασίας όχι μόνο για το σκοπό της συμπλήρωσης των τιμών των δεικτών αλλά και για τη διενέργεια ερευνών/μελετών για τους σκοπούς της αξιολόγησης, ώστε οι ερευνητές που θα κληθούν να σχεδιάσουν τα δείγματα των ερευνών να μπορούν να έχουν πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα των συμμετεχόντων .

2.2.4. Ενημέρωση για διαδικασίες παραπόνων/καταγγελιών και ένδικα μέσα και βοηθήματα

Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα υποκείμενα των δεδομένων ενημερώνονται ότι μπορούν να απευθυνθούν στον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων του Υπευθύνου Επεξεργασίας και έχουν δικαίωμα να υποβάλουν καταγγελία στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και να ασκήσουν τα προβλεπόμενα ένδικα μέσα και βοηθήματα ενώπιον δικαστικής αρχής.

3. Η ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΕΣΗ/ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΟΣ

3.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΚΔΟΣΗΣ/ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΟΣ/ΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ/ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ/ΩΝ

Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 3 ΓΚΠΔ η επεξεργασία από τον εκτελούντα την επεξεργασία διέπεται από νομική δεσμευτική πράξη υπαγόμενη στο δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους, που δεσμεύει τον εκτελούντα την επεξεργασία σε σχέση με τον υπεύθυνο επεξεργασίας και καθορίζει το αντικείμενο και τη διάρκεια της επεξεργασίας, τη φύση και τον σκοπό της επεξεργασίας, το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις κατηγορίες των υποκειμένων των δεδομένων και τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του υπευθύνου επεξεργασίας και των εκτελούντων την επεξεργασία.

Η ρύθμιση του άρθρου 53 παρ. 1 του ν. 4914/2022 όπως ισχύει, συνιστά καταρχήν τη «νομική πράξη» που διέπει την σχέση υπευθύνου επεξεργασίας (Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων) και των εκτελούντων ως προς τους σκοπούς επεξεργασίας που αφορούν τη **διαχείριση των προγραμμάτων αυτών καθώς και η άσκηση αξιολόγησης και ελέγχου ως προς την εν λόγω διαχείριση.**

Οι οριζόμενοι ως Εκτελούντες επεξεργασία (*Ειδικές Υπηρεσίες του παρόντος νόμου, Ενδιάμεσοι Φορείς και Δικαιούχοι*) υποχρεούνται να συμμορφώνονται πλήρως, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, προς τις οδηγίες και τις υποχρεώσεις που θέτει ο «Υπεύθυνος Επεξεργασίας», καθώς και προς τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υφίστανται επεξεργασία κατά τη διαχείριση των ανωτέρω πράξεων. (53 παρ. 2 του ν. 4914/2022)

Ειδικότερα, η νομική αυτή πράξη λαμβάνει τη μορφή της απόφασης ένταξης αναφορικά με τους δικαιούχους και της απόφασης ανάθεσης/εκχώρησης αναφορικά με τις Ειδικές Υπηρεσίες και τους Ενδιάμεσους Φορείς, όπου σε σχετικό Παράρτημα θα προβλέπονται όλα τα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Η επεξεργασία από τους υποεκτελούντες την επεξεργασία που προσλαμβάνονται από τον εκτελούντα την επεξεργασία διέπεται από την ίδια νομική πράξη και δεσμεύει κατά τον ίδιο τρόπο τα εμπλεκόμενα μέρη.

3.1.1. ΠΡΟΟΙΜΙΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 53 του ν. 4914/2014 παρ.1, Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων υπέχει θέση «Υπευθύνου Επεξεργασίας», σύμφωνα με το άρθρο 4 περ. 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα - που τηρούνται και διακινούνται μέσω των πληροφοριακών συστημάτων ΟΠΣ, ΟΠΣΚΕ και ΠΣΣΚΕΗΣ - των συμμετεχόντων σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και το Χρηματοδοτικό Μηχανισμό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Χ.Μ. ΕΟΧ) και υλοποιούνται στο πλαίσιο των σχετικών Προγραμμάτων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027. Ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η διαχείριση των Προγραμμάτων αυτών, καθώς και η άσκηση αξιολόγησης και ελέγχου ως προς την εν λόγω διαχείριση.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 53 του ν. 4914/2022 παρ.2, Η Εθνική Αρχή Συντονισμού, οι Ειδικές Υπηρεσίες, οι Ενδιάμεσοι Φορείς και οι Δικαιούχοι, που εποπτεύονται από το Υπουργείο

Ανάπτυξης και Επενδύσεων, υποχρεούνται να συμμορφώνονται πλήρως στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους προς τις οδηγίες αλλά και τις υποχρεώσεις που θέτει ο «Υπεύθυνος Επεξεργασίας», καθώς και προς τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υφίστανται επεξεργασία κατά τη διαχείριση των ανωτέρω πράξεων.

Όλοι οι μη εποπτευόμενοι από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων φορείς (Ειδικές Υπηρεσίες, Ενδιάμεσοι Φορείς και Δικαιούχοι) ως προς τις πράξεις τις οποίες διενεργούν για την εξυπηρέτηση του σκοπού επεξεργασίας της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, υπέχουν θέση «Εκτελούντος την Επεξεργασία» για λογαριασμό του «Υπεύθυνου Επεξεργασίας» της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με το άρθρο 4 περ. 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) και υποχρεούνται να συμμορφώνονται πλήρως, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, προς τις οδηγίες αλλά και τις υποχρεώσεις που θέτει ο «Υπεύθυνος Επεξεργασίας», καθώς και προς τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υφίστανται επεξεργασία κατά τη διαχείριση των ανωτέρω πράξεων.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας προβαίνει σε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο άσκησης της των αρμοδιοτήτων του για τους σκοπούς της διαχείρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων και της άσκησης αξιολόγησης και ελέγχου ως προς την εν λόγω διαχείριση, η οποία πραγματοποιείται υπό τις προϋποθέσεις και υποχρεώσεις που επιβάλλει ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων και ο ν. 4624/2019²⁵.

4. Ο εκτελών/οι εκτελούντες την επεξεργασία επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με προβλεπόμενα στη νομοθεσία και τις οδηγίες του υπευθύνου επεξεργασίας.

5. Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για τους σκοπούς της διαχείρισης των Προγραμμάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 53 του ν. 4914/2014 και της άσκησης αξιολόγησης και ελέγχου ως προς την εν λόγω διαχείριση, πραγματοποιείται ιδίως υπό τις προϋποθέσεις των διατάξεων των περιπτώσεων γ' & ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων.

3.1.2. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

1. Ο εκτελών επεξεργασία επεξεργάζεται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα βάσει της νομοθεσίας και των οδηγιών του Υπευθύνου επεξεργασίας.

2. Οι εντολές αυτές αναφέρονται ιδίως στο αντικείμενο, τον σκοπό, τη φύση και τη διάρκεια της επεξεργασίας, το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις κατηγορίες των υποκειμένων των δεδομένων. Οι εντολές υπόκεινται σε τροποποίηση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ύστερα από έγκαιρη ενημέρωση του εκτελούντα, εφόσον αυτή είναι αναγκαία για να αναπροσαρμόσει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εκτελεί για λογαριασμό του υπευθύνου.

²⁵ Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ)2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις.

3. Ο εκτελών την επεξεργασία προβαίνει στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της άσκησης της αρμοδιότητας/ του έργου που έχει αναλάβει ή και για τους σκοπούς της άσκησης των αρμοδιοτήτων / του έργου/ των υπηρεσιών που έχει συμφωνηθεί μεταξύ του υπευθύνου επεξεργασίας και του εκτελούντος/ μεταξύ του εκτελούντος και των υποεκτελούντων.²⁶ Κάθε άλλη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με οποιοδήποτε τρόπο και μορφή δεν επιτρέπεται, εκτός εάν η επεξεργασία αυτή είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του εκτελούντος επεξεργασίας. Στην περίπτωση αυτή, ο εκτελών επεξεργασία ενημερώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας για την εν λόγω νομική απαίτηση πριν από την επεξεργασία, εκτός εάν εκ του νόμου απαγορεύεται αυτού του είδους η ενημέρωση για σοβαρούς λόγους δημόσιου συμφέροντος.

4. Ο εκτελών αναλαμβάνει την υποχρέωση να ενημερώνει εκ των προτέρων και εγκαίρως τον υπεύθυνο επεξεργασίας σε περίπτωση αναγκαιότητας διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό, εκτός εάν εκ του νόμου απαγορεύεται αυτού του είδους η ενημέρωση για σοβαρούς λόγους δημόσιου συμφέροντος. Πριν από την εν λόγω διαβίβαση αναλαμβάνει να εξασφαλίζει ότι παρέχονται οι κατάλληλες εγγυήσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (π.χ. διαβίβαση βάσει απόφασης επάρκειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύναψη τυποποιημένων συμβατικών ρητρών, οι οποίες έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προσχώρηση σε κώδικα δεοντολογίας ή μηχανισμό πιστοποίησης που θα έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κλπ.). Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει το δικαίωμα να αντιστασεται στην εν λόγω διαβίβαση, εκτός εάν αυτή επιβάλλεται από διάταξη νόμου.²⁷

5. Εάν ο εκτελών επεξεργασία υπερβεί τις εντολές που έχει λάβει από τον υπεύθυνο και προσδιορίζει ο ίδιος τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή τα υποβάλλει σε επεξεργασία για διαφορετικούς από τους ορισθέντες σκοπούς καθίσταται ο ίδιος υπεύθυνος επεξεργασίας και υπέχει υποχρεώσεις και ευθύνη έναντι των υποκειμένων των δεδομένων και των εποπτικών αρχών, ανεξαρτήτως της ευθύνης που έχει έναντι του υπευθύνου επεξεργασίας.

3.1.3. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΑΛΛΟΥ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑ (ΥΠΟΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑ)

1. Ο εκτελών την επεξεργασία ενημερώνει τα πρόσωπα, τα οποία είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη νομοθεσία και το παρόν.

2. Ο εκτελών την επεξεργασία διασφαλίζει ότι τα πρόσωπα τα οποία είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα έχουν (εγγράφως) ενημερωθεί και αναλάβει δέσμευση τήρησης εμπιστευτικότητας ή τελούν υπό τη δέουσα κανονιστική υποχρέωση τήρησης εμπιστευτικότητας,

3. Ο εκτελών την επεξεργασία διασφαλίζει ότι πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα έχουν μόνο τα εξουσιοδοτημένα, κατά περίπτωση και ανάλογα με το σκοπό επεξεργασίας, πρόσωπα και μόνο για τον συμφωνηθέντα σκοπό της επεξεργασίας.

4. Ο εκτελών την επεξεργασία δικαιούται στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων / του έργου που έχει αναλάβει να προσλαμβάνει άλλον εκτελούντα επεξεργασίας αλλά

²⁶ Η ακριβέστερη διατύπωση εξαρτάται από την αποδοχή του σχήματος εκτελούντες/ υποεκτελούντες

²⁷ Λόγω της φύσης της δραστηριότητας η εν λόγω παράγραφος μάλλον δεν απαιτείται.

ενημερώνει εγκαίρως (και λεπτομερώς) τον υπεύθυνο επεξεργασίας για τυχόν σκοπούμενες αλλαγές που αφορούν την προσθήκη ή την αντικατάσταση των άλλων εκτελούντων την επεξεργασία, εκτός εάν ο Υπεύθυνος επεξεργασίας είναι ήδη ενήμερος ή/και έχει εγκρίνει με γενική απόφαση την ανάθεση της επεξεργασίας σε υποεκτελούντα. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει το δικαίωμα [εντός... εργασίμων ημερών] να αντιταχθεί, εν όλω ή εν μέρει, στην πρόσληψη ή αντικατάσταση υποεκτελούντων.

5.Ο εκτελών την επεξεργασία διασφαλίζει και εγγυάται ότι ο υποεκτελών υπόκειται στις ίδιες υποχρεώσεις που προβλέπονται στον νόμο και στο παρόν και είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα..

Η επεξεργασία από τους υποεκτελούντες την επεξεργασία που προσλαμβάνονται από τον εκτελούντα την επεξεργασία διέπεται από την ίδια νομική πράξη (απόφαση ένταξης και απόφασης ανάθεσης) και δεσμεύει κατά τον ίδιο τρόπο τα εμπλεκόμενα μέρη.

3.1.4. ΔΙΑΓΡΑΦΗ/ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΤΟΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.Ύστερα από την ολοκλήρωση της επεξεργασίας που έχει κατά περίπτωση ανατεθεί στον εκτελούντα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο Υπεύθυνος δηλώνει στον εκτελούντα εάν επιθυμεί

α) να προβεί [ο εκτελών] στη διαγραφή/καταστροφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή

β) να επιστρέψει τα δεδομένα αυτά στον υπεύθυνο επεξεργασίας.

2.Ο εκτελών την επεξεργασία φροντίζει να ενημερώνονται οι υποεκτελούντες για την εκάστοτε επιλογή του υπευθύνου επεξεργασίας και διασφαλίζει ότι συμμορφώνονται με αυτή.

3.Ο εκτελών και κατά περίπτωση (και) ο υποεκτελών οφείλει να διαγράψει εντός ...(προθεσμία) τα υφιστάμενα αντίγραφα, εκτός εάν η τήρησή τους ή μέρους αυτών επιβάλλεται από διάταξη νόμου του δικαίου της ΕΕ ή του εθνικού δικαίου. Στην περίπτωση αυτή ο εκτελών ενημερώνει σχετικά τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τηρούνται διακριτά και υπόκεινται σε οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφαλείας. Η επεξεργασία τους επιτρέπεται αποκλειστικά για τον σκοπό για τον οποίο επιβάλλεται εκ του νόμου η διατήρησή τους.

3.1.5. ΑΡΧΕΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Ο εκτελών την επεξεργασία τηρεί αρχείο όλων των κατηγοριών δραστηριοτήτων επεξεργασίας που διεξάγονται.

2. Το αρχείο αυτό περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής :

α) το όνομα και τα στοιχεία επικοινωνίας του εκτελούντος επεξεργασία και των υπευθύνων επεξεργασίας για λογαριασμό του οποίου ενεργεί ο εκτελών και, κατά περίπτωση, του εκπροσώπου του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος επεξεργασία,

β) το όνομα και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου προστασίας δεδομένων, εφόσον έχει οριστεί

γ) τις κατηγορίες υποκειμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις κατηγορίες των επεξεργασιών που πραγματοποιεί για λογαριασμό του υπευθύνου επεξεργασίας

δ) γενική περιγραφή των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφάλειας.

ε) όπου συντρέχει περίπτωση, τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό, συμπεριλαμβανομένων του προσδιορισμού της εν λόγω τρίτης χώρας ή του διεθνούς οργανισμού και, σε περίπτωση διαβιβάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 49 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του Κανονισμού, της τεκμηρίωσης των κατάλληλων εγγυήσεων,

3. Ο εκτελών τηρεί τα αρχεία δραστηριοτήτων επεξεργασίας γραπτώς ή σε ηλεκτρονική μορφή. Ο εκτελών έχει την υποχρέωση να διατηρεί τα σχετικά αρχεία ενημερωμένα και αν προσθέτει ή να αφαιρεί δραστηριότητες επεξεργασίας και τις σχετικές πληροφορίες, ανάλογα με τη περίπτωση.

4. Ο εκτελών θέτει το αρχείο δραστηριοτήτων επεξεργασίας στη διάθεση του υπευθύνου επεξεργασίας κατόπιν σχετικού αιτήματός του. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει συγκεκριμένες εξηγήσεις από τον εκτελούντα σε σχέση με το περιεχόμενο του αρχείου δραστηριοτήτων επεξεργασίας, καθώς επίσης να προτείνει εύλογες τροποποιήσεις και προσθήκες, με στόχο την πληρέστερη και αποτελεσματικότερη συμμόρφωση με το σύνολο των υποχρεώσεων από τον Κανονισμό και το παρόν.

5. Ο εκτελών επεξεργασία και, κατά περίπτωση, ο εκπρόσωπός του θέτουν το αρχείο στη διάθεση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα κατόπιν αιτήματος.

3.1.6. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΣΤΟΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Ο εκτελών την επεξεργασία οφείλει να παρέχει τη συνδρομή του στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ιδίως προκειμένου να διασφαλίσει τη συμμόρφωση αυτού με τις εκ του Κανονισμού και του νόμου υποχρεώσεις του. Η υποχρέωση αυτή συμπεριλαμβάνει τη συνδρομή του εκτελούντος όταν αυτή κρίνεται απαραίτητη για να ανταποκριθεί ο υπεύθυνος επεξεργασία σε ερωτήματα, παράπονα, καταγγελίες και αιτήματα σχετιζόμενα με την άσκηση δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

2. Ο εκτελών οφείλει να παρέχει τη συνδρομή του αναφορικά με την άσκηση των εξής δικαιωμάτων των υποκειμένων: ενημέρωσης, πρόσβασης, διόρθωσης και διαγραφής, περιορισμού της επεξεργασίας, φορητότητας των δεδομένων και εναντίωσης.

3. Ο εκτελών την επεξεργασία οφείλει να ενημερώνει εγγράφως ή με άλλο [πρόσφορο] τρόπο [που έχει συμφωνηθεί] αμέσως/χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τον υπεύθυνο επεξεργασίας για κάθε ερώτημα, παράπονο, καταγγελία ή αιτήματα που σχετίζονται με την άσκηση δικαιωμάτων που λαμβάνει από υποκείμενα των δεδομένων.

4. Ο εκτελών την επεξεργασία οφείλει/υποχρεούται να παρέχει στον υπεύθυνο επεξεργασίας τη συνδρομή του για τη διενέργεια μελέτης εκτίμησης επιπτώσεων/αντικτύπου της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και οφείλει/υποχρεούται να παρέχει στον υπεύθυνο επεξεργασίας τη συνδρομή του για τη διαβούλευση με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα σχετικά με τα προτεινόμενα και ενδεδειγμένα μέτρα μετριασμού του κινδύνου στις περιπτώσεις όπου η μελέτη εκτίμησης αντικτύπου υποδεικνύει ότι η επεξεργασία θα προκαλούσε υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων.

3.1.7. ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ / ΑΝΑΚΟΙΩΣΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ

1. Ο εκτελών την επεξεργασία δεσμεύεται ως προς την εμπιστευτικότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία επεξεργάζεται για λογαριασμό του υπευθύνου επεξεργασίας. Ο εκτελών την επεξεργασία μπορεί να αποκαλύπτει σε τρίτους τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μόνο με τη ρητή εντολή ή συγκατάθεση του υπευθύνου επεξεργασίας. Ο εκτελών μπορεί να παρεκκλίνει από τη δέσμευση αυτή μόνο εφόσον η αποκάλυψη επιβάλλεται από διάταξη νόμου, για την ύπαρξη της οποίας υποχρεούται να ενημερώσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας, εκτός εάν η σχετική ενημέρωση απαγορεύεται εκ του νόμου.

2. Ο εκτελών την επεξεργασία λαμβάνει ιδιαίτερος υπόψη τη φύση της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τους κινδύνους που προκύπτουν από ή σε σχέση με αυτή, όπως η τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, μεταβολή, άνευ αδειάς κοινοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε αυτά, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε σωματική, υλική ή μη υλική βλάβη και θα λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποτροπή αυτών.

3. Ο εκτελών την επεξεργασία υποχρεούται να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται το ανάλογο επίπεδο ασφάλειας έναντι των λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες εξελίξεις, το κόστος εφαρμογής και τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων. / Εναλλακτικά: τα μέτρα αυτά περιγράφονται στο παράρτημα της παρούσας/ του παρόντος.

4. Ο εκτελών την επεξεργασία βεβαιώνει / διασφαλίζει ότι, από πλευράς εμπειρογνωμοσύνης, αξιοπιστίας, οικονομικών και τεχνικών πόρων, είναι σε θέση να λαμβάνει κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, κατά τρόπο ώστε η επεξεργασία να είναι σύννομη και να διασφαλίζεται η προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων και το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας έναντι των κινδύνων. Ο εκτελών την επεξεργασία υποχρεούται να ενημερώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας για τα μέτρα αυτά και να επιτρέπει σε αυτόν να διενεργεί σχετικούς ελέγχους για να επιβεβαιώνει την λήψη και την επάρκεια των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων.

5. Ο εκτελών την επεξεργασία οφείλει/υποχρεούται να συνδράμει τον υπεύθυνο επεξεργασίας προκειμένου να συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις για την ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

6. Ο εκτελών την επεξεργασία οφείλει/υποχρεούται να ενημερώσει εγγράφως ή με τον πλέον πρόσφορο κατά περίπτωση τρόπο τον υπεύθυνο επεξεργασίας για κάθε περιστατικό παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και να παρέχει σε αυτόν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες (φύση της παραβίασης, κατηγορίες δεδομένων, εκτιμώμενος αριθμός επηρεαζόμενων υποκειμένων των δεδομένων, εκτιμώμενες κ.α.) για την αντιμετώπιση της παραβίασης και τη διαχείριση των σχετικών ζητημάτων. Η ενημέρωση θα πρέπει να πραγματοποιείται αμέσως/χωρίς υπαίτια καθυστέρηση/αμελλητί και το αργότερο εντός δώδεκα/είκοσι τεσσάρων ωρών από το χρονικό σημείο/τον χρόνο κατά το(ν) οποίο(ν) έλαβε γνώση της παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

7. Ο εκτελών την επεξεργασία οφείλει/υποχρεούται να λάβει όλα τα μέτρα για να περιορίσει την παραβίαση, να τηρεί ενήμερο τον υπεύθυνο επεξεργασίας, ώστε να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση της παραβίασης των δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα, καθώς και, όπου ενδείκνυται, μέτρα για την άμβλυση ενδεχόμενων δυσμενών συνεπειών της .

8. Ο εκτελών την επεξεργασία οφείλει/ υποχρεούται να παρέχει τη συνδρομή του στον υπεύθυνο επεξεργασίας σε σχέση με την γνωστοποίηση παραβιάσεων (ασφάλειας) προσωπικών δεδομένων στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και στην ανακοίνωση στα υποκείμενα των δεδομένων

9. Οι υποχρεώσεις του παρόντος βαρύνουν και τους υποεκτελούντες επεξεργασία.

3.1.8. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΛΕΓΧΩΝ

1. Ο εκτελών/υποεκτελών την επεξεργασία θέτει στη διάθεση του υπευθύνου επεξεργασίας κάθε απαραίτητη πληροφορία προς απόδειξη της συμμόρφωσής του προς τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον Κανονισμό και στην παρούσα/στο παρόν.

2. Ο εκτελών/υποεκτελών την επεξεργασία οφείλει να επιτρέπει και να διευκολύνει τους ελέγχους από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων των επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων, που διενεργούνται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή από τρίτο ελεγκτή εντεταλμένο του υπευθύνου επεξεργασίας.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει εγγράφως και εγκαίρως τον εκτελούντα/υποεκτελούντα επεξεργασία για την πρόθεσή του να διενεργήσει έλεγχο ή/και επιθεώρηση και τα διενεργεί με τρόπο που δεν επιφέρει δυσανάλογη επιβάρυνση της λειτουργίας και των δραστηριοτήτων του εκτελούντος επεξεργασία

4. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο εκτελών/υποεκτελών επεξεργασία υποχρεούνται να παρέχουν αμοιβαία συνδρομή κατά τη διενέργεια ελέγχων και ερευνών που διεξάγονται είτε από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είτε από άλλη αρχή ή δικαστήρια με αντικείμενο τη συμμόρφωση προς τον νόμο ή σε σχέση με αυτή.

4 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων πρέπει να λαμβάνει χώρα σε όλον τον κύκλο ζωής των έργων και αντίστοιχα των δεδομένων με σεβασμό των αρχών επεξεργασίας.

4.1. ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΑΡΘΡΟ 5 ΓΚΠΔ)

Κομβικό στοιχείο της προστασίας προσωπικών δεδομένων, συνιστούν οι αρχές που πρέπει να διέπουν την επεξεργασία τους, όπως αυτές επαναδιατυπώνονται στο άρθρο 5 του ΓΚΠΔ.

Ο Κανονισμός υιοθέτησε το βασικό σώμα των αρχών του ευρωπαϊκού δικαίου προστασίας προσωπικών δεδομένων (νομιμότητα, αρχή της θεμιτής επεξεργασίας και διαφάνεια, αρχή του σκοπού, ελαχιστοποίηση (αναλογικότητα), ακρίβεια, (χρονικός) περιορισμός της περιόδου αποθήκευσης) ενισχύοντάς τις με την προσθήκη των αρχών της ασφάλειας (ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα) και της λογοδοσίας

4.1.1. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να διασφαλίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα υποβάλλονται σε σύννομη, θεμιτή, και με διαφανή διαδικασία, επεξεργασία σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων. Προκειμένου να τηρηθεί η εν λόγω αρχή, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να βασίζεται κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σε μια από τις προβλεπόμενες από τον Κανονισμό νόμιμες βάσεις και να είναι σε θέση να το αιτιολογήσει/ θεμελιώσει/ αποδείξει (βλ. παρακάτω αρχή της λογοδοσίας)

Παράλληλα, κάθε επεξεργασία θα πρέπει να διέπεται από την αρχή της διαφάνειας και να εξασφαλίζεται ότι το υποκείμενο θα είναι πλήρως ενημερωμένο για κάθε επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων (βλ. παραπάνω υποχρέωση ενημέρωσης).

4.1.2. Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ

Η λεγόμενη «αρχή του σκοπού» αποτελεί ίσως τον κεντρικό πυλώνα της ρύθμισης της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, καθώς η νομιμότητα της επεξεργασίας είναι συνάρτηση του σκοπού αλλά και ο προσδιορισμός και η τήρηση των άλλων αρχών αξιολογείται με γνώμονα τον σκοπό της επεξεργασίας. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, ο σκοπός της επεξεργασίας πρέπει να είναι σαφής, νόμιμος και γνωστός στο υποκείμενο των δεδομένων. Συνεπώς, όπως έχει επισημανθεί κατά την συλλογή των δεδομένων το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να ενημερώνεται για τους σκοπούς της επεξεργασίας.

Η δέσμευση από τον σκοπό οριοθετεί τις δυνατότητες επέμβασης και συλλογής, περιορίζει ποιοτικά την εμβέλεια της επεξεργασίας και προσδιορίζει τη διάρκειά της²⁸.

Η αρχή του «περιορισμού του σκοπού» στον ΓΚΠΔ απαιτείται να συλλέγονται τα δεδομένα για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς. Οι απαιτήσεις αυτές έχουν σωρευτικό χαρακτήρα, πρέπει δηλ. να συντρέχουν όλοι, ενώ οι σκοποί της επεξεργασίας πρέπει να

²⁸ Βλ. Α. Μήτρου, Η προστασία προσωπικών δεδομένων, σε Λαμπρινουδάκη κ.α (επιμ.), Προστασία της Ιδιωτικότητας - Τεχνικά και Νομικά Θέματα., σελ. 462 επ.

είναι σύμφωνοι τόσο με όλους τους κανόνες της προστασίας προσωπικών δεδομένων όσο και με το ισχύον δίκαιο εν γένει²⁹.

Σύμφωνα με την ίδια ρύθμιση τα δεδομένα δεν (επιτρέπεται να) υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς (άρθρο 5 παρ. 1β).

Ο Κανονισμός δεν ορίζει εγγύτερα τον συμβατό ή αντίστοιχα τον ασύμβατο σκοπό. Ωστόσο ερμηνευτικές κατευθύνσεις μπορούν να συναχθούν από τη ρύθμιση που αναφέρεται στην αξιολόγηση της συμβατότητας, όταν η περαιτέρω ασύμβατη χρήση δεν θεμελιώνεται στη συγκατάθεση του προσώπου ή σε διάταξη νόμου.

Εν προκειμένω ο ΓΚΠΔ παραθέτει στο άρθρο 6 παρ. 4 ως ενδεικτικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμβατότητας την τυχόν σχέση μεταξύ των αρχικών και των περαιτέρω σκοπών, το πλαίσιο της συλλογής ιδίως αναφορικά με τη σχέση μεταξύ των υποκειμένων των δεδομένων και του υπευθύνου επεξεργασίας, τη φύση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τις πιθανές συνέπειες της επιδιωκόμενης περαιτέρω επεξεργασίας για τα υποκείμενα των δεδομένων.

Η περαιτέρω χρήση των δεδομένων για σκοπό ασύμβατο με τον αρχικό απαιτείται μία νέα, πρόσθετη βάση νομιμότητας της νέας επεξεργασίας³⁰.

4.1.3. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η αρχή του σκοπού αναπτύσσει την ουσιαστική κανονιστική λειτουργία της στον άρρηκτο συνδυασμό της με τις άλλες θεμελιώδεις αρχές και ιδίως την αρχή της αναλογικότητας, η οποία συνίσταται στην απαίτηση της ύπαρξης εύλογης σχέσης μεταξύ του νόμιμου σκοπού που επιδιώκεται με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που συνιστά περιορισμό δικαιώματος, και της έντασης, έκτασης και διάρκειας αυτού του περιορισμού.³¹ Η αρχή της αναλογικότητας, ιδίως ως προς τις εκφάνσεις της αναγκαιότητας και της (υπό στενή έννοια) αναλογικότητας αποτελεί το κατεξοχήν κριτήριο νομιμότητας της επεξεργασίας και κεντρικό άξονα για την εξέταση των σχετικών υποθέσεων από την ΑΠΔΠΧ³².

Ο ενωσιακός νομοθέτης επιβεβαίωσε τις εκδοχές της αναλογικότητας, δηλ. την αναγκαιότητα, καταλληλότητα και υπό στενή έννοια αναλογικότητα. Διατύπωσε ωστόσο την τελευταία έκφασή της με - θετικό - τρόπο που ενισχύει την προστασία από την χωρίς μέτρο χρήση των δεδομένων: **Ο Κανονισμός απαιτείται να «είναι [τα προσωπικά δεδομένα] κατάλληλα, συναφή και [να] περιορίζονται στο αναγκαίο για τους**

²⁹ Ομάδα 29. Opinion 03/2013 on purpose limitation WP 203, σελ. 19 επ.

³⁰ Βλ. Fundamental Rights Agency, Εγχειρίδιο σχετικά με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία για την προστασία προσωπικών δεδομένων, σελ. 83 επ. Όπως σημειώνεται στην αιτιολογική σκέψη 50 του ΓΚΠΔ για την επεξεργασία δεδομένων για συμβατούς σκοπούς δεν απαιτείται νομική βάση χωριστή από εκείνη που επέτρεψε τη συλλογή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

³¹ Η κρίση για την αναλογικότητα υπήρξε η βάση σημαντικών αποφάσεων του ΔΕΕ σε σχέση με την προστασία προσωπικών δεδομένων. Βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 09/10/2010 Volker und Markus Schecke GBR, Hartmut Eifert v. Land Hessen (C-92/09 και C-93/09), ΔΕΕ, απόφαση της 17/10/2013 Michael Schwarz v. Stadt Bochum (C-291/12).

³² Η συντριπτική πλειοψηφία των εμβληματικών αποφάσεων της ΑΠΔΠΧ αναφέρεται κατ' ουσίαν σε εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας.

σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία» προσδιορίζοντας την αρχή αυτή ως αρχή της ελαχιστοποίησης (data minimization).

Η αρχή της ελαχιστοποίησης αποδίδει την αρχή της αναγκαιότητας, συνδέοντας με αυτή τις επιταγές για καταλληλότητα και συνάφεια, καθώς ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να περιορίζει την επεξεργασία δεδομένων σε όσα παρουσιάζουν άμεση συνάφεια προς τον συγκεκριμένο σκοπό που επιδιώκεται με την επεξεργασία.

4.1.4. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

Ο Κανονισμός επιβεβαιώνει την αρχή της ακρίβειας όπως την είχε εισάγει ήδη η Οδηγία 95/46/EK και ο ν. 2472/97 στο ενωσιακό και ελληνικό δίκαιο αντίστοιχα. Ακριβώς για να μην εκτίθεται ένα πρόσωπο σε δυσμενείς συνέπειες λόγω του γεγονότος ότι τα δεδομένα που το αφορούν και αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας είναι ασαφή, ανακριβή ή μη επικαιροποιημένα ο Κανονισμός επιτάσσει να είναι τα δεδομένα ακριβή και, όταν είναι αναγκαίο, επικαιροποιούνται. Απαιτείται να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα για την άμεση διαγραφή ή διόρθωση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι ανακριβή, σε σχέση με τους σκοπούς της επεξεργασίας

4.1.5. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η αρχή της αναγκαιότητας ισχύει επίσης και υπό την χρονική άποψη που αφορά στο μέλλον. Ο Κανονισμός επαναλαμβάνει την αρχή του «περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης» προσδιορίζοντας ως νόμιμο χρονικό όριο διατήρησης των προσωπικών δεδομένων το διάστημα που απαιτείται για την επίτευξη των σκοπών (άρθρο 5 παρ. 1 ε).³³ Κατ' εφαρμογή και της αρχής της ελαχιστοποίησης θα πρέπει να «διασφαλίζεται ότι το διάστημα αποθήκευσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατό» (Αιτιολογική σκέψη 39). Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, συνεπώς, αφού λάβει υπόψη τους σκοπούς της επεξεργασίας, να θέσει όρια στην αποθήκευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, πρέπει να ορίζει προθεσμίες για τη διαγραφή τους ή για την περιοδική επανεξέτασή τους, εκτός εάν αυτό ρυθμίζεται ήδη από τον νόμο.

Η διατήρηση δεδομένων για μελλοντική χρήση για επιστημονικούς, ιστορικούς ή στατιστικούς σκοπούς περιλαμβάνεται ως εξαίρεση και από την αρχή της περιορισμένης χρονικής διάρκειας διατήρησης των δεδομένων και στο κείμενο του Κανονισμού υποκείμενη ωστόσο σε ειδικές εγγυήσεις δυνάμει του εθνικού δικαίου αλλά και σε πρόσθετα μέτρα ασφαλείας. Όμως και στην περίπτωση αυτή, κατά λογική ακολουθία, άλλωστε, της επιλογής ως προς τη συμβατότητα των σκοπών, ο Κανονισμός περιλαμβάνει ως λόγο εξαίρεσης από την περιορισμένη διάρκεια τήρησης και την αρχειοθέτηση προς το δημόσιο συμφέρον. Η δυνατότητα αυτή αναγνωρίζεται ωστόσο σε υπηρεσίες οι οποίες, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο ή το δίκαιο κράτους μέλους, υπέχουν εκ του νόμου υποχρέωση να αποκτούν, να διατηρούν, να αξιολογούν, να ταξινομούν, να περιγράφουν, να ανακοινώνουν, να προωθούν, να διαδίδουν και να παρέχουν πρόσβαση σε αρχεία σταθερής αξίας για το γενικό δημόσιο συμφέρον (αιτιολογική σκέψη 158).

³³ Η διάσταση της αναλογικότητας ως προς το χρόνο διατήρησης των δεδομένων αναδεικνύεται και στην απόφαση *S. and Marper v. UK*, με την οποία το ΕΔΔΑ απεφάνθη ότι η διατήρηση των δεδομένων απαιτείται να είναι ανάλογη του σκοπού για τον οποίο έχουν συλλεγεί και χρονικά περιορισμένη (απόφαση της 4/12/2008).

4.1.6. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Μία από τις αξιοσημείωτες καινοτομίες του ΓΚΠΔ είναι ότι αναγνωρίζει μία εξέχουσα θέση στην ασφάλεια, εντάσσοντάς ρητά στις «αρχές της επεξεργασίας» την ακεραιότητα και την εμπιστευτικότητα (άρθρο 5 παρ. 1 στ).

Ο ενωσιακός νομοθέτης έχει επίγνωση ότι η ασφάλεια των δεδομένων (και αντίστοιχα του πληροφοριακού συστήματος) είναι σύνθετη έννοια, καθώς προϋποθέτει - και ταυτόχρονα συνίσταται σε - ένα οργανωμένο πλαίσιο από έννοιες, αντιλήψεις, αρχές, πολιτικές, διαδικασίες, τεχνικές και μέτρα που απαιτούνται για να προστατευτούν τα στοιχεία ενός πληροφοριακού συστήματος και ως εκ τούτου δεν διασφαλίζεται μόνο, ίσως ούτε καν κυρίως, από νομικές επιταγές³⁴.

Λόγω και της φύσης του ο Κανονισμός παραθέτει στο κείμενο της οικείας ρύθμισης (άρθρο 32) έναν ενδεικτικό κατάλογο μέτρων ασφαλείας, όπως η ψευδωνυμοποίηση³⁵ και η κρυπτογράφηση αλλά και διαδικασιών που συνίστανται εν τέλει στην υιοθέτηση ολιστικής πολιτικής ασφαλείας³⁶.

4.1.7. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑΣ

Μία κομβική επιλογή του Κανονισμού συνίσταται στην υιοθέτηση της «αρχής της λογοδοσίας» (accountability principle). Ο Κανονισμός εντάσσει τη λογοδοσία στη ρύθμιση που αφορά τις αρχές που διέπουν την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων αλλά κυρίως προσδίδει σε αυτή τη λειτουργία ενός μηχανισμού εγγύησης της τήρησής τους: σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2, ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με τις αρχές της προστασίας προσωπικών δεδομένων, όπως κατοχυρώνονται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου³⁷.

³⁴ Η πολιτική ασφαλείας συνίσταται στην περιγραφή του συνόλου των κανόνων, των μέτρων και των διαδικασιών που καθορίζουν τα φυσικά, διαδικαστικά και άλλα μέτρα ασφαλείας που λαμβάνονται κατά τη διαχείριση και την προστασία αγαθών. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει εκδώσει οδηγίες ασφαλείας δεδομένων και συστημάτων που είναι προσβάσιμες σε <http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Com/security>

³⁵ Η ψευδωνυμοποίηση συνιστά μέτρο προστασίας των δεδομένων αλλά στον Κανονισμό επιτελεί κι έναν ρόλο αντισταθμιστικό των κινδύνων. Για τον λόγο αυτό κρίθηκε ότι πρέπει να περι(οριστεί) ως έννοια. Έτσι σύμφωνα με το άρθρο 4 στοιχ. 5 ως ψευδωνυμοποίηση ορίζεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τρόπο ώστε τα δεδομένα να μην μπορούν πλέον να αποδοθούν σε συγκεκριμένο υποκείμενο των δεδομένων χωρίς τη χρήση συμπληρωματικών πληροφοριών, εφόσον οι εν λόγω συμπληρωματικές πληροφορίες διατηρούνται χωριστά και υπόκεινται σε τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν μπορούν να αποδοθούν σε ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο.

³⁶ Μία τέτοια πολιτική περιλαμβάνει εκτός από τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα διασφάλισης του απορρήτου, της ακεραιότητας, της διαθεσιμότητας και της αξιοπιστίας των συστημάτων και των υπηρεσιών επεξεργασίας σε συνεχή βάση, τη δυνατότητα αποκατάστασης της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε εύθετο χρόνο σε περίπτωση φυσικού ή τεχνικού συμβάντος καθώς και την πρόβλεψη διαδικασιών για την τακτική δοκιμή, εκτίμηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των τεχνικών και των οργανωτικών μέτρων για τη διασφάλιση της ασφαλείας της επεξεργασίας (άρθρο 32 παρ. 1 β-δ).

³⁷ Δηλ. τη «νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια», τον «περιορισμό του σκοπού», την «ελαχιστοποίηση των δεδομένων» την «ακρίβεια», τον «περιορισμό του χρόνου τήρησης» και την «ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα».

Η κανονιστική σημασία και εμβέλεια της εισαγωγής της έννοιας της λογοδοσίας μόνο καταρχήν φαίνεται να εντοπίζεται σε μία γενική υποχρέωση του υπεύθυνου να επιδεικνύει και να αποδεικνύει συμμόρφωση.

Το βασικό περιεχόμενο της αρχής της λογοδοσίας συνίσταται αφενός στο σχεδιασμό και εφαρμογή εκείνων των μέτρων και πολιτικών που διασφαλίζουν κατ' ουσίαν τη συμμόρφωση με τον Κανονισμό στο σύνολό του, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν τη συμμόρφωση ενώπιον τόσο των εποπτικών αρχών όσο και των δικαστηρίων. Η ανάγνωση αυτή ενισχύεται και από τη διατύπωση του άρθρου 24 παρ. 1 του Κανονισμού που διατυπώνει ως στοιχείο «ευθύνης» (responsibility) του υπεύθυνου επεξεργασίας την υποχρέωση να «εφαρμόζει κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζει και να μπορεί να αποδεικνύει ότι η επεξεργασία διενεργείται σύμφωνα με τον [παρόντα] κανονισμό».

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας έχουν μία γενική υποχρέωση να «επιδείξουν αποτελέσματα», να επιδείξουν και να αποδείξουν συμμόρφωση, αλλά διατηρούν μία ελευθερία ως προς τον προσδιορισμό των ειδικότερων μέσων.

4.2 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΕΣΠΑ

Ανεξαρτήτως της νόμιμης βάσης που θα επιλεγεί η επεξεργασία πραγματοποιείται σε συμμόρφωση προς τις αρχές επεξεργασίας που κατοχυρώνονται στο άρθρο 5 ΓΚΠΔ.

Αρχή νόμιμης, θεμιτής, διαφανούς επεξεργασίας: Η εφαρμογή της αρχής της νομιμότητας και της θεμιτής επεξεργασίας δεν εγείρει ιδιαίτερα ζητήματα καθώς πρόκειται για επεξεργασία, η οποία είναι σε μεγάλο βαθμό κανονιστικά ρυθμισμένη ιδίως λόγω της εφαρμογής ενωσιακού δικαίου. Η αρχή της θεμιτής επεξεργασίας διέπει τη σχέση ανάμεσα στο υποκείμενο των δεδομένων και τον υπεύθυνο επεξεργασίας και σημαίνει εν προκειμένω έμφαση στη διαφάνεια της επεξεργασίας και περιλαμβάνει δε, το δικαίωμα ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων και πρόσβασης στα δεδομένα. Για τον λόγο αυτό πρέπει να αποδίδεται μεγάλη σημασία στην ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων (βλ. παραπάνω).

Σε σχέση με τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων (συνήθως απλών αλλά ενίοτε και ευαίσθητων) για παραγωγή μικροδεδομένων και δεικτών πρέπει να σημειώσουμε ότι - ακόμη κι αν τα στοιχεία που συνδέονται ή αποκαλύπτουν την ταυτότητα των ερωτηθέντων /συμμετεχόντων καταστραφούν/ανωνυμοποιηθούν η συλλογή κι επεξεργασία των στοιχείων αυτών – αυτή πρέπει να γίνεται υπό τις προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας που θέτει το δίκαιο, ενωσιακό και εθνικό. Η ανάγκη τήρησης των προϋποθέσεων και όρων που θέτει το κανονιστικό πλαίσιο είναι ισχυρότερη όταν τα στοιχεία αυτά που συνδέονται με πρόσωπα θα πρέπει να διατηρηθούν και μετά την ολοκλήρωση της έρευνας, π.χ. για μελλοντική χρήση, για να πιστοποιηθεί η διεξαγωγή της έρευνας, για λόγους συγκρισιμότητας, για επανέλεγχο των ερευνητικών αποτελεσμάτων κ.α.

Αρχή του σκοπού: Γνώμονας για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης είναι ο σκοπός της επεξεργασίας που συνίσταται στη διαχείριση των προγραμμάτων αυτών, καθώς και στην άσκηση αξιολόγησης και ελέγχου ως προς την εν λόγω διαχείριση. Με βάση αυτόν τον σκοπό κρίνεται η συμβατότητα άλλων χρήσεων, με την επιφύλαξη της αποδεκτής περαιτέρω χρήσης για σκοπούς αρχειοθέτησης, στατιστικούς και ερευνητικούς σκοπούς. Η περαιτέρω επεξεργασία για στατιστικούς ή ερευνητικούς σκοπούς συνδυάζεται ωστόσο με την υποχρέωση λήψης τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων.

Θα πρέπει να είναι σαφές ότι τα δεδομένα, τα οποία συλλέγονται στο πλαίσιο των δράσεων ή/και για την άσκηση αξιολόγησης/ελέγχου καθώς και παραγωγή στατιστικών αποτελεσμάτων αποκλείουν κάθε χρήση της πληροφορίας αφενός για τη λήψη διοικητικών αποφάσεων ή μέτρων που αφορούν ένα συγκεκριμένο άτομο, με την επιφύλαξη βέβαια των περιπτώσεων που οι αποφάσεις / μέτρα σχετίζονται με την εν λόγω δράση και αφετέρου για άλλους σκοπούς εν γένει (ιδιωτικούς, ανεξαρτήτως εάν είναι κερδοσκοπικοί ή όχι).

Η υποχρέωση σεβασμού της αρχής του σκοπού αφορά όλους τους φορείς που εμπλέκονται στην επεξεργασία είτε ως Υπεύθυνος επεξεργασίας είτε ως εκτελούντες/υποεκτελούντες (συμπεριλαμβανομένων των ενδιάμεσων φορέων ή/και των Δικαιούχων)

Αρχή της αναλογικότητας/ελαχιστοποίησης : Τα δεδομένα/δείκτες που συλλέγονται για τους συμμετέχοντες προσδιορίζονται μεν από τις απαιτήσεις του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 1304/13 αλλά η έκτασή και το είδος των δεδομένων που απαιτούνται προσδιορίζεται και από την αρχή της ελαχιστοποίησης σύμφωνα με την οποία τα δεδομένα πρέπει να είναι κατάλληλα, συναφή και να περιορίζονται στο αναγκαίο (μέτρο) για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία.

Αυτή η αρχή είναι ιδιαίτερα σημαντική αναφορικά με τα ερωτήματα που τίθενται στα Πρότυπα Απογραφικά Δελτία Εισόδου/Εξόδου. Το είδος και η έκταση των ερωτημάτων θα πρέπει να προσανατολίζεται αυστηρά στο είδος/σκοπούς της δράσης και στους όρους/προϋποθέσεις συμμετοχής/επιλογής των προσώπων που θα συμμετέχουν ή/και θα ωφεληθούν από αυτές. Π.χ. δεν είναι κατανοητή η ερώτηση αναφορικά με τον τόπο γέννησης εκτός Ελλάδας των γονέων ή ενός εκ των δύο γονέων, εκτός αν μπορεί με βάση την αναγκαιότητα (ως κριτήριο της συμμόρφωσης με την αρχή της ελαχιστοποίησης) και τη λογοδοσία (θεμελίωση της συμμόρφωσης με την αρχή της ελαχιστοποίησης) να τεκμηριωθεί ότι απαιτείται μία πληροφορία. Αυτή η απαίτηση έχει ιδιαίτερη σημασία ιδίως όταν πρόκειται για δεδομένα που ανήκουν στην κατηγορία των ευαίσθητων (βλ. παραπάνω).

Η αρχή της ελαχιστοποίησης/αναλογικότητας αναπτύσσει δεσμευτικότητα και σε σχέση με την έκταση της επεξεργασίας, ιδίως αναφορικά με την έκταση/ κύκλο των προσώπων, τα οποία αποκτούν γνώση – επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα. Υπάρχει συνεπώς ανάγκη οργάνωσης της κατανομής καθηκόντων κι εργασιών και πιθανής αναδιοργάνωσης διαδικασιών, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι τα επιμέρους τμήματα και οι αντίστοιχοι υπάλληλοι/ απασχολούμενοι έχουν πρόσβαση/γνώση μόνο στα προσωπικά δεδομένα που εκ των καθηκόντων και του ρόλου τους νομιμοποιούνται να επεξεργάζονται.

Στην περίπτωση της συλλογής ή περαιτέρω επεξεργασίας δεδομένων για στατιστικούς σκοπούς πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και η παράμετρος των προσωπικών δεδομένων, καθώς σε ορισμένες περιπτώσεις διαφαίνεται μία σύγκρουση που είναι σχεδόν εγγενής, όταν αξιολογούνται οι συνέπειες της συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Ενώ οι ερευνητές, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και άλλοι χρήστες μπορεί να ζητούν πρόσβαση σε όσο το δυνατόν περισσότερα και αναλυτικότερα μικροδεδομένα, προκειμένου να αυξηθεί η ποιότητα και η ευελιξία των ερευνών τους, οι ερωτώμενοι

χρειάζονται εγγυήσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν³⁸.

Σε σχέση με την **αρχή του περιορισμού της περιόδου τήρησης των δεδομένων**, η **διάρκεια τήρησης των προσωπικών δεδομένων** προσδιορίζεται με βάση τον σκοπό της επεξεργασίας, δηλ. τη διαχείριση και τον έλεγχο αυτής και την αξιολόγηση. Συνεπώς τα δεδομένα τηρούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την εκπλήρωση των σκοπών αυτών ή/και σύμφωνα με τις απαιτήσεις τήρησης των στοιχείων στο εκάστοτε πρόγραμμα.

Σε κάθε περίπτωση το ελάχιστο διάστημα τήρησης είναι το διάστημα που απαιτείται να τηρούνται τα σχετικά έγγραφα/δικαιολογητικά/ δεδομένα για τη διενέργεια ελέγχων. Περαιτέρω τήρηση (εκτός των στατιστικών/ερευνητικών σκοπών) υπόκειται στην υποχρέωση λήψης τεχνικών και οργανωτικών μέτρων, όπως π.χ. ψευδωνυμοποίηση. Επιτρέπεται επίσης η περαιτέρω τήρηση εφόσον και στον βαθμό που είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος, πχ. μία δικαστική διαφορά. Υστερα από την εκπλήρωση των σκοπών επεξεργασίας επιβάλλεται η διαγραφή /καταστροφή των δεδομένων.

³⁸ Βλ. Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, Γνωμοδότηση σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με την ασφάλεια από την εγκληματικότητα (2011/C 343/01).

5. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Εκτός από το δικαίωμα ενημέρωσης, το οποίο αναπτύχθηκε ανωτέρω προβλέπονται τα δικαιώματα πρόσβασης, διόρθωσης, διαγραφής, περιορισμού, εναντίωσης και εναντίωσης στην αποκλειστικά αυτοματοποιημένη επεξεργασία.

5.1. Το δικαίωμα πρόσβασης

5.1.1 Το Δικαίωμα πρόσβασης στον ΓΚΠΔ (αρ. 15 ΓΚΠΔ)

Το δικαίωμα πρόσβασης διασφαλίζει τη δυνατότητα ενός προσώπου να ζητά επιβεβαίωση για το κατά πόσον ή όχι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν υφίστανται επεξεργασία και, εάν συμβαίνει τούτο, την πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και σε πληροφορίες που αφορούν τους σκοπούς επεξεργασίας, τις κατηγορίες δεδομένων, τους αποδέκτες κ.α.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει αντίγραφο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία. Για επιπλέον αντίγραφα που ενδέχεται να ζητηθούν από το υποκείμενο των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να επιβάλει την καταβολή εύλογου τέλους για διοικητικά έξοδα. Εάν το υποκείμενο των δεδομένων υποβάλλει το αίτημα με ηλεκτρονικά μέσα και εκτός εάν το υποκείμενο των δεδομένων ζητήσει κάτι διαφορετικό, η ενημέρωση παρέχεται σε ηλεκτρονική μορφή που χρησιμοποιείται συνήθως.

Η πρόσβαση μπορεί να συμπληρώνεται/ ακολουθείται από τα δικαιώματα της διόρθωσης και διαγραφής των προσωπικών δεδομένων.

5.1.2 Εξαιρέσεις από το δικαίωμα πρόσβασης σύμφωνα με τον ν. 4624/2019 (άρθρο 33)

Αναφορικά με το **δικαίωμα πρόσβασης** το άρθρο 33 προβλέπει ότι οι δημόσιοι φορείς δεν υποχρεούνται να παρέχουν πρόσβαση

α) όταν πρόκειται δραστηριότητες επεξεργασίας που σχετίζονται με σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον ή για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς

β) όταν η πρόσβαση θα έθετε σε κίνδυνο την εθνική και δημόσια ασφάλεια

γ) όταν τα δεδομένα καταγράφηκαν μόνο επειδή δεν μπορούν να διαγραφούν λόγω νομικών ή κανονιστικών διατάξεων υποχρέωσης διατήρησής τους,

δ) εξυπηρετούν αποκλειστικά σκοπούς προστασίας ή ελέγχου των δεδομένων, και η παροχή πληροφοριών θα απαιτούσε δυσανάλογη προσπάθεια και τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα καθιστούν αδύνατη την επεξεργασία για άλλους σκοπούς

Η διάταξη του άρθρου 33 παρ. 2 επιβάλλει την προϋπόθεση στο υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων να δικαιολογεί τους λόγους άρνησης ενημέρωσης στο υποκείμενο των δεδομένων, εκτός εάν η γνωστοποίηση των πραγματικών και νομικών λόγων θα έθετε σε κίνδυνο τον σκοπό αυτής της επεξεργασίας

Το άρθρο 33 παρ. 3 ορίζει ότι οι δημόσιες αρχές³⁹ παρέχουν πληροφορίες στο υποκείμενο των δεδομένων για τις δραστηριότητες επεξεργασίας τους σε περιπτώσεις που τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία δεν υποβάλλονται ούτε σε αυτοματοποιημένη ούτε σε μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία από δημόσια αρχή, και αποθηκεύονται σε σύστημα αρχειοθέτησης, μόνο, εάν το υποκείμενο των δεδομένων παρέχει πληροφορίες που επιτρέπουν την ανάκτηση των δεδομένων και η προσπάθεια που απαιτείται για την παροχή των πληροφοριών δεν είναι δυσανάλογη προς το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων για ενημέρωση.

Το άρθρο 33 παρ. 4 εισάγει επίσης ως εξαίρεση την περίπτωση που λόγω της ενημέρωσης θα αποκαλύπτονταν πληροφορίες, οι οποίες σύμφωνα με διάταξη νόμου ή λόγω της φύσης τους, ιδίως λόγω των υπέρτερων έννομων συμφερόντων τρίτου, πρέπει να παραμείνουν απόρρητες. Ενώ η παράγραφος 5 εισάγει επίσης εξαίρεση όταν μέσω της γνωστοποίησης θα αποκαλύπτονταν πληροφορίες, οι οποίες σύμφωνα με διάταξη νόμου ή λόγω της φύσης τους, ιδίως λόγω των υπέρτερων έννομων συμφερόντων τρίτου, πρέπει να παραμείνουν απόρρητες. Ωστόσο το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει πάντα να ενημερώνεται για την παραβίαση δεδομένων του, εάν – κατά την κρίση του υπευθύνου επεξεργασίας - η επίπτωσή σε αυτό υπερισχύει της ανάγκης εμπιστευτικότητας.

5.2. Το δικαίωμα διόρθωσης

5.2.1 Το δικαίωμα διόρθωσης στον ΓΚΠΔ(αρ. 16 ΓΚΠΔ)

Το δικαίωμα αυτό συνίσταται στο δικαίωμα του υποκειμένου να ζητήσει τη διόρθωση ανακριβών δεδομένων ή τη συμπλήρωση ελλιπών δεδομένων που το αφορούν. Ακριβέστερα ο Κανονισμός προβλέπει ότι - λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς της επεξεργασίας- το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να απαιτήσει τη συμπλήρωση ελλιπών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων μέσω συμπληρωματικής δήλωσης

5.3. Το δικαίωμα διαγραφής

5.3.1. Το δικαίωμα διαγραφής («δικαίωμα στη λήθη») στον ΓΚΠΔ(αρ. 17 ΓΚΠΔ)

Το «δικαίωμα στη λήθη» αντιμετωπίζεται από αρκετούς περισσότερο ως μία επέκταση, μία επεξήγηση του δικαιώματος διαγραφής των δεδομένων. Πράγματι στον Κανονισμό εντάσσεται στο δικαίωμα διαγραφής (άρθρο 17) που ωστόσο φέρει ως – κατά τι αληθή εντός παρενθέσεως και εισαγωγικών - παράτιτλο «δικαίωμα στη λήθη».

Σύμφωνα με τη ρύθμιση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να διαγράψει τα δεδομένα, εφόσον

- α) στερούνται νόμιμης βάσης (ανάκληση συγκατάθεσης, παράνομη επεξεργασία, υπέρβαση αναγκαίου για τον σκοπό χρόνου τήρησης), ή
- β) η διαγραφή επιβάλλεται εκ του νόμου, ή
- γ) ασκείται λυσιτελώς το δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία ή
- δ) πρόκειται για δεδομένα που είχαν συλλεχθεί σε σχέση με την προσφορά υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών σε παιδί (άρθρο 8).

Το δικαίωμα διαγραφής δεν είναι απεριόριστο: οριοθετείται από την ύπαρξη νομικής υποχρέωσης προς επεξεργασία, το δημόσιο συμφέρον⁴⁰ ή τα δικαιώματα ή/και έννομα

³⁹ Σημειώνεται ότι γίνεται αναφορά σε «δημόσιες αρχές» αλλά όχι σε «δημόσιους φορείς»

⁴⁰ Σε αυτούς περιλαμβάνονται τόσο οι γενικοί σκοποί όσο και ειδικότεροι σκοποί δημοσίου συμφέροντος που σχετίζονται με την αρχειοθέτηση, τις στατιστικές έρευνες ή τη δημόσια υγεία.

συμφέροντα άλλων προσώπων (ελευθερία της έκφρασης⁴¹, δικαίωμα ενημέρωσης, δικαίωμα στην έννομη προστασία) που επιβάλλουν τη διατήρηση των δεδομένων και την απόρριψη του αιτήματος διαγραφής

Μία ειδοποιός διαφορά του δικαιώματος έναντι των άλλων δικαιωμάτων (εναντίωση, περιορισμός) έγκειται στην αναδρομικότητά του: η διαγραφή αλλάζει εν τέλει την έκταση της επεξεργασίας, ακόμη κι αν αυτή είχε πραγματοποιηθεί σύννομα στο παρελθόν. Ωστόσο, η βασική καινοτομία της νέας ρύθμισης εντοπίζεται στην προσπάθεια να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της ψηφιακής διάχυσης και την αναπαραγωγής ενός περιεχομένου σε περισσότερους δικτυακούς τόπους. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας που δημοσιοποίησε τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποχρεούται να ενημερώνει άλλους υπευθύνους επεξεργασίας που επεξεργάζονται τα εν λόγω δεδομένα για το αίτημα διαγραφής, ώστε να διαγράψουν οποιοσδήποτε συνδέσμος ή αντίγραφα ή αναπαραγωγή των εν λόγω δεδομένων. Όμως, πρέπει να παρατηρήσουμε ότι η εμβέλεια της υποχρέωσης σχετικοποιείται, καθώς ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να λάβει «εύλογα» μέτρα, «λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη τεχνολογία και το κόστος εφαρμογής».

5.3.2. Αποκλίσεις από το δικαίωμα διαγραφής με βάση τον ν. 4624/2019 (άρθρο 34)

Αναφορικά με το δικαίωμα διαγραφής εκτός από τους περιορισμούς του άρθρου 17 § 3 του ΓΚΠΔ (όπως όταν η επεξεργασία είναι αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος της ελευθερίας έκφρασης, για λόγους δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της υγείας, συμμόρφωση με νομική υποχρέωση ή για την θεμελίωση / υπεράσπιση νομικής απαίτησης) το άρθρο 34 του Νόμου ορίζει ότι το δικαίωμα διαγραφής περιορίζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις

α) αν η διαγραφή σε περίπτωση μη αυτοματοποιημένης επεξεργασίας λόγω της ιδιαίτερης φύσης της αποθήκευσης δεν είναι δυνατή ή είναι δυνατή μόνο με δυσανάλογα μεγάλη προσπάθεια και το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων για τη διαγραφή δεν θεωρείται (από τον υπεύθυνο επεξεργασίας) σημαντικό,

β) αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας θεωρεί ότι η διαγραφή θα ήταν επιζήμια για τα έννομα συμφέροντα του υποκειμένου, όταν η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δεν είναι πλέον απαραίτητα για τον σκοπό ή είναι παράνομη. Στην περίπτωση αυτή ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει το υποκείμενο εκτός εάν η ενημέρωση είναι αδύνατη ή συνεπάγεται δυσανάλογη προσπάθεια.

5.4. Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας (αρ. 18 ΓΚΠΔ)

Πρόκειται για το δικαίωμα του υποκειμένου να ζητήσει τον περιορισμό των δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας, όταν

- α) η ακρίβεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αμφισβητείται από το υποκείμενο των δεδομένων, για χρονικό διάστημα που επιτρέπει στον υπεύθυνο επεξεργασίας να επαληθεύσει την ακρίβεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,

41 Για τον λόγο αυτό ο Κανονισμός επιτρέπει στα κράτη μέλη να εισάγουν περαιτέρω ρυθμίσεις για να συμβιβάσουν το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων με την ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης (άρθρο 85).

β) η επεξεργασία είναι παράνομη και το υποκείμενο των δεδομένων αντιτάσσεται στη διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ζητεί, αντ' αυτής, τον περιορισμό της χρήσης τους,

γ) ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν χρειάζεται πλέον τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της επεξεργασίας, αλλά τα δεδομένα αυτά απαιτούνται από το υποκείμενο των δεδομένων για τη θεμελίωση, την άσκηση ή την υποστήριξη νομικών αξιώσεων,

δ) το υποκείμενο των δεδομένων έχει αντιρρήσεις για την επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1, εν αναμονή της επαλήθευσης του κατά πόσον οι νόμιμοι λόγοι του υπευθύνου επεξεργασίας υπερिशύουν έναντι των λόγων του υποκειμένου των δεδομένων.

5.5 Δικαίωμα εναντίωσης

5.5.1. Το δικαίωμα εναντίωσης στον ΓΚΠΔ (αρ. 21 ΓΚΠΔ)

Το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να αντιτάσσεται, ανά πάσα στιγμή και για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του, στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, εφόσον η επεξεργασία βασίζεται στην εκπλήρωση σκοπού δημοσίου συμφέροντος ή στο έννομο συμφέρον του υπευθύνου επεξεργασίας ή τρίτου. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν υποβάλλει πλέον τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε επεξεργασία, εκτός εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας καταδείξει επιτακτικούς και νόμιμους λόγους για την επεξεργασία οι οποίοι υπερिशύουν των συμφερόντων, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων ή για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων.

5.5.2. Το δικαίωμα εναντίωσης στον ν. 4624/2019 (άρθρο 35)

Το άρθρο 35 ορίζει ότι **το δικαίωμα εναντίωσης** δεν εφαρμόζεται έναντι δημόσιου φορέα, εάν υπάρχει επιτακτικό δημόσιο συμφέρον για την επεξεργασία ή «*διάταξη νόμου υποχρεώνει τη διενέργεια της επεξεργασίας*». Το άρθρο αυτό δεν χρειαζόταν καθώς εν μέρει επαναλαμβάνει τη διατύπωση του άρθρου 21 του ΓΚΠΔ, ενισχύοντας ωστόσο ένα «τεκμήριο δημοσίου συμφέροντος», καθώς ο Κανονισμός προέβλεπε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να καταδείξει τους επιτακτικούς και νόμιμους λόγους δημοσίου συμφέροντος. Η διάταξη του άρθρου 35 μπορεί να δημιουργήσει σύγχυση ως προς τους εφαρμοστέους κανόνες καθώς δεν αναφέρεται στη «θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων» ως λόγο για να μην ανταποκριθεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας στο δικαίωμα εναντίωσης (άρθρο 21παρ.1 ΓΚΠΔ), ενώ αναφέρει ως λόγο εξαίρεσης την ύπαρξη διάταξης νόμου που επιτάσσει την επεξεργασία ενώ το άρθρο 21 του ΓΚΠΔ αναφέρεται μόνο στις περιπτώσεις που η επεξεργασία θεμελιώνεται στο δημόσιο συμφέρον και στο έννομο συμφέρον («...δικαιούται να αντιτάσσεται στην επεξεργασία, η οποία βασίζεται στο άρθρο 6 παρ. 1 στοιχ. ε) και στ)....»).